

LETO, KO JE ZAVLADAL
KORONAVIRUS

EPIDEMIJA
KORONAVIRUSA

POČASTILI SMO SLOVENSKI
KULTURNI PRAZNIK

ŽAGARSTVO NA BLOKAH

2

6

8

14

Bloški korak

glasilo občine Bloke
april 2020
letnik 21 | številka 2
cena: brezplačno | 2 € | 4 €

Foto: Katja Lah Majkić

Drage bralke in bralci Bloškega koraka!

Koronavirus nas je v teh prazničnih dneh zaprl za zidove naših domov. V tem času nam prihaja v zavest, kako smo v resnici odvisni drug od drugega, kako ne moremo živeti sami zase, kako dobro nam dene, kadar se z nekom srečamo v živo, iz oči v oči. Velika noč bo letos drugačna. Ne bo zunanjih praznovanj. Zato pa imamo priložnost, da jo praznujemo bolj navznoter, osebno in v krogu najbližjih. Iz srca vam želim, da bi v teh samotnih prazničnih dneh doživeli notranjo bližino vstalega Kristusa!

Simon Virant, župnik

Leto 2020 bo v zgodovino zapisano kot obdobje, v katerem je zavladal koronavirus

Ob vstopu v novo leto 2020 smo bili prepričani, da je pred nami še eno leto gospodarske rasti, visokega standarda in vsesplošnega izobilja. Iz daljne Kitajske pa so že prihajale vesti, da se tam spopadajo z zdravstvenimi težavami, ki jih povzroča nenavadni virus. V Sloveniji je takrat prevladovalo še prepričanje, da nas ta virus zaradi oddaljenosti ne more prizadeti.

Kmalu pa je prišlo do streznitve. Ko so se prve okužbe s koronavirusom pojavile v sosednji Italiji, smo se zavedli, da se bo epidemija prej ko slej preselila tudi k nam. In res se je zgodilo. V začetku meseca marca smo iz sredstev javnega obveščanja izvedeli, da je tudi v Sloveniji potrjena prva okužba s koronavirusom. Že 12. marca pa je bila v naši državi razglašena epidemija. S to odločitvijo so bile razglašene izredne razmere. Sledili so številni ukrepi, ki so v celoti spremenili naš dosednji način življenja. Ukrepi so si sledili kot po tekočem traku. Omejili smo vse oblike sestajanja, začasno prekinili delovanje šole in vrtcev, gostinskih lokalov, neživilskih trgovin, frizerskih salonov itd. Sledila je ukinitvev javnega prevoza ter popolna prepoved zbiranja ljudi.

UKREPI V OBČINI BLOKE ZA OMEJITEV ŠIRJENJA KORONAVIRUSA

Strogi omejitveni ukrepi veljajo tudi v naši občini. Do nadaljnjega so zaprti osnovna šola

in vrtec, javna knjižnica ter vsi gostinski lokali in frizerski salon. Poslujejo le še dejavnosti, ki so potrebne za oskrbo prebivalcev z nujnimi živilskimi potrebščinami, in sicer lekarna, pošta, bencinski servis in trgovina z živili. V omejenem obsegu so prebivalcem zagotovljene tudi storitve zdravstvene postaje v Novi vasi ter storitve Občine Bloke. Pri koriščenju vseh navedenih storitev pa je potrebno upoštevati stroge varnostne ukrepe, s katerimi se preprečuje kakršenkoli stik ljudi v skupinah, saj le na tak način lahko preprečimo nadaljnjo širitev okužb s koronavirusom.

V teh dneh je večino vseh aktivnosti v državi prevzela civilna zaščita. Tako je tudi na Blokah. V občinskih prostorih namreč občinska uprava, v kateri deluje tudi poveljnik civilne zaščite, opravlja redne naloge za potrebe občine Bloke in naloge civilne zaščite. Sproti sledimo vsem navodilom, ki jih dobimo od Vlade RS in regijskega štaba civilne zaščite Postojna. Na podlagi teh kontaktov in navodil

Pogled na dokončno urejen vhod v nove občinske prostore

Pravkar obnovljen dotrajani odsek vodovoda proti Nemški vasi

tekoče sprejemamo tudi vse omejitvene ukrepe, ki veljajo v naši občini. Vse informacije in ukrepe redno objavljamo na spletni strani občine Bloke na naslovu www.bloke.si. V primeru povečane potrebe, ki bi morda nastopila ob razširitvi okužb s koronavirusom v naši občini, pa bomo angažirali celoten štab civilne zaščite in druge posameznike, ki jih bomo potrebovali za obvladovanje situacije.

Na občini Bloke se že sedaj pripravljamo tudi za primer, če se bo število okuženih povečalo in bo med občani naše občine večje število obolelih. Za te namene smo določili in razširili ekipo prve pomoči. V sodelovanju z organizacijo Rdečega križa in Centra za socialno delo smo spodbudili tudi pomoč v obliki dostave nujnih življenjskih potrebščin za socialno ogrožene osebe. Zaradi zaprtja prostorov osnovne šole v Novi vasi pa smo preko CSD organizirali tudi dostavo kosil starejšim občanom v občini Bloke, ki se sedaj dostavlja iz doma starejših občanov Cerknica. Pripravljena je tudi skupina oseb, ki bo v primeru potreb organizirala varstvo otrok na domu, in sicer pri posameznikih, ki varstva otrok zaradi službenih dolžnosti (zdravstvo, sociala) ali zaradi obolelosti sami ne bodo mogli opravljati. To skupino sestavljajo aktivno zaposlene vzgojiteljice vrtca iz OŠ Nova vas in nekatere študentke, ki se za vzgojiteljski poklic še izobražujejo.

PLAN LETOŠNIH INVESTICIJ JE

POSTAVLJEN, REALIZACIJA PA ZELO

NEGOTOVA

Kljub zaostrenim razmeram izvajamo nekatera nujna investicijska dela, predvsem na projektih, katerih gradnja se je začela že

lani in jih potrebno le zaključiti. V teh dneh smo izvedli nekatera zaključna dela v prostorih nad pošto, kjer pripravljamo prostore za selitev občinske uprave.

Pripravljamo se tudi na začetek obratovanja zbirnega centra za kosovne in druge vrste komunalnih odpadkov Hudi Vrh. Odprtje tega centra je predvideno po zaključku epidemije in po normalizaciji razmer v državi. Prejšnji mesec smo izvedli tudi nekatere obnovitvene posege na javnem vodovodnem sistemu Bloke, in sicer smo obnovili del vodovoda v naselju Strmca in del vodovoda na odseku Nova vas – Nemška vas. Pri izvedbi vseh navedenih del smo pazili, da ni bila kršena odredba o prepovedi zbiranja, večina del pa se je izvajala na prostem.

Konec meseca januarja, torej še pred prisotnostjo koronavirusa v Sloveniji, je občinski svet občine Bloke potrdil predlog proračuna občine Bloke za leto 2020. Sestavni del proračuna je tudi plan investicij za tekoče leto, ki je tako kot v preteklih letih zelo obširen in razvojno ambiciozen.

Po vzoru iz preteklih let tudi letos načrtujemo posodobitve na občinskem cestnem omrežju. V ta namen bomo porabili tudi dodatna sredstva, ki občini Bloke pripadajo po 23. členu Zakona o financiranju občin. Letos smo med drugim načrtovali tudi izgradnjo obvozne ceste v Velikih Blokah, in sicer po trasi »Za vrtovi«. Za navedeno cesto smo že izdelali geodetski posnetek sedanjega stanja ter idejno zasnovo nove obvozne ceste, iz katere je razvidno, koliko zemljišč od zasebnih lastnikov bi potrebovali za razširitev. Vse pa kaže, da nam te investicije ne bo potrebno izvajati, saj smo soglasja za izgradnjo in prodajo potrebnih zemljišč za gradnjo obvozne ceste »Za vrtovi« žal prejeli

od manj kot polovice lastnikov zemljišč. Ta sredstva bomo tako namenili za potrebe obnovitvenih del na drugih občinskih cestah.

V planu investicij je tudi obnova stanovanjskega bloka v Velikih Blokah. To smo načrtovali že lani, žal pa smo gradnjo zaradi cenovno nesprejemljivih ponudb premaknili v letošnje leto. Iz istega razloga je bila v letošnje leto premaknjena tudi gradnja poslovalne vežice pri Sveti Trojici. Projekt želimo tudi delno poenostaviti oziroma racionalizirati, in sicer z namenom, da bo postal realno izvedljiv. Trenutno tako poteka sprememba projektne dokumentacije in postopek pridobitve gradbenega dovoljenja.

V planu je tudi izgradnja okoljske infrastrukture v naselju Ulaka. Tudi za ta projekt je potrebno pridobiti še gradbeno dovoljenje, kar pa bo vse prej kot enostavna zadeva. Naselje Ulaka in trasa kanalizacije Ulaka – Velike Bloke ležita na območju kulturnih vrednot in na okoljsko občutljivem območju, zato bo pred pridobitvijo gradbenega dovoljenja potrebno pridobiti ustrezna kulturna in naravovarstvena soglasja.

V proračunu občine Bloke so sredstva rezervirana tudi za nakup zemljišč, ki jih občina želi odkupiti v centru naselja Nova vas od KGZ Cerknica v stečaju. Zemljišča in objekte bo občina potrebovala za nadaljnjo ureditev ožjega občinskega središča v Novi vasi.

Za investicijska vlaganja v leto 2020 smo namenili več kot 1.1 mio €, kar predstavlja približno 50 odstotkov letošnjega proračuna naše občine. V tem trenutku pa je zelo težko predvideti, s kakšno dinamiko se bo letos odvijala izvedba planiranih investicij. Zaradi omejitev poslovanja, ki so posledica različnih varnostnih ukrepov, vezanih na obvladovanje širitve okužb s koronavirusom, je pričakovati številne zamude v vseh fazah realizacije posameznega projekta. Prve zamude lahko pričakujemo že v fazi pridobivanja gradbenih dovoljenj. Zelo težko je predvideti, katere projekte bomo letos lahko sploh realizirali.

V tem trenutku pa je daleč najpomembnejše, da ostanemo zdravi in da bi epidemijo s koronavirusom preživeli z najmanjšimi možnimi posledicami. Vse prebivalce občine Bloke zato še enkrat pozivam in prosim, da dosledno upoštevate vse omejitve in navodila z namenom zaježitve nadaljnje širitve okužb. Le na ta način nam bo uspelo obvladati to zahrbtno in nevarno bolezen. Vsem Bločanka in Bločanom ob tej priložnosti želim še vesele in blagoslovljene velikonočne praznike. Srečno, ostanite zdravi!

Župan Jože Doles

Foto: Stane Jakopin

Sofinanciranje ukrepov za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva in podeželja v občini Bloke v letu 2020

Predmet sofinanciranja je dodelitev nepovratnih finančnih sredstev za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva in podeželja v občini Bloke v letu 2020 po shemi državnih pomoči v kmetijstvu, skladno z uredbo komisije (ES) št. 702/2014 in Uredbo komisije (ES) št. 1407/2013.

Javni razpis za sofinanciranje ukrepov za ohranjanje in spodbujanje ukrepov za ohranjanje in spodbujanje razvoja kmetijstva in podeželja v občini Bloke v letu 2020 je objavljen na spletni strani občine Bloke www.bloke.si, kjer je objavljena tudi razpisna dokumentacija.

Sredstva v višini 15.000 evrov so zagotovljena v proračunu občine Bloke za leto 2020 in se na podlagi Pravilnika o ohranjanju in spodbujanju razvoja kmetijstva in podeželja v občini Bloke za programsko obdobje 2015–2020 (Uradno

glasilo slovenskih občin št. 63/15) dodelijo za naslednje ukrepe.

SKUPINSKE IZJEME ZA KMETIJSTVO

UKREP 1: Pomoč za zaokrožitev kmetijskih in gozdnih zemljišč
VIŠINA SREDSTEV 3.000,00 EUR

UKREPI DE MINIMIS

UKREP 2: Pomoč za naložbe v predelavo in trženje kmetijskih in živilskih proizvodov ter naložbe v nekmetijsko dejavnost na kmetiji
VIŠINA SREDSTEV 4.600,00 EUR

UKREP 3: Pomoč za izobraževanje in usposabljanje na področju nekmetijskih dejavnosti na kmetiji ter predelave in trženja
VIŠINA SREDSTEV 5.400,00 EUR

OSTALI UKREPI

UKREP 4: Podpora delovanju društev s področja kmetijstva

in razvoja podeželja
VIŠINA SREDSTEV 2.000,00 EUR

Za društva, ki delujejo na področju kmetijstva (Čebelarstvo društvo, Konjerejsko društvo Martin Krpan, Društvo rejcev drobnice Slivnica in Konjeniško društvo Divji konji), je razpis že zaključen.

Vsi pogoji za prijavo so objavljeni v javnem razpisu. Pri ukrepu »1 pomoč za zaokrožitev kmetijskih in gozdnih zemljišč« je potrebno upoštevati navodilo, da mora biti račun za opravljene storitve datiran po prejemu odločbe o dodelitvi sredstev. Pri prijavi na razpis se priložijo predračuni.

Pri ukrepih 2 in 3 se upoštevajo računi od 1. 1. 2020 do roka, ki je objavljen v javnem razpisu.

Občina Bloke, Jožica Anzeljc

Komisija za volitve, imenovanja in administrativne zadeve na podlagi 12. člena Odloka o podeljevanju priznanj občine Bloke (Ur. list RS, št. 66/05) objavlja

Razpis

o zbiranju predlogov za podelitev priznanj občine Bloke za leto 2020

Priznanja občine Bloke so:

- naziv častnega občana občine Bloke
- zlati grb občine Bloke
- priznanje občine Bloke

NAZIV ČASTNI OBČAN

Naziv častni občan občine Bloke se podeli posamezniku za njegov izjemen prispevek na različnih področjih življenjskega dela, ki imajo trajen pomen za razvoj, ugled in promocijo občine Bloke.

Naziv častni občan občine Bloke se podeli občanom občine Bloke in drugim državljanom Republike Slovenije kakor državljanom tujih držav, ki imajo posebne zasluge za napredek znanosti, umetnosti in kulture ter za druge izjemne dosežke pomembne za občino Bloke.

ZLATI GRB OBČINE

BLOKE

Zlati grb občine Bloke je najvišje priznanje občine Bloke, ki se podeljuje: 1. posamezniku za življenjsko delo, večletne uspehe ali enkratne izjemne dosežke trajnejšega pomena, 2. skupinam občanov, društvom in drugim pravnim osebam za večletne uspehe in dosežke, s katerimi povečujejo ugled občine Bloke na gospodarskem, družbenem ali drugem področju življenja in dela.

Dodelitev sredstev za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v občini Bloke za leto 2020

Predmet sofinanciranja je dodelitev nepovratnih finančnih sredstev za pospeševanje razvoja malega gospodarstva v občini Bloke v letu 2020 kot državne pomoči po pravilu »de minimis« v skladu z Uredbo Komisije (ES) št. 1407/2013.

Javni razpis za pospeševanje malega gospodarstva v občini Bloke v letu 2020 je objavljen na spletni strani občine Bloke

www.bloke.si, kjer je objavljena tudi razpisna dokumentacija.

OBJAVLJEN JE:
Ukrep spodbujanje odpiranja novih delovnih mest in samozaposlovanja v višini 4.000 evrov.

Javni razpis je odprt od 21. 2. 2020 do porabe sredstev oziroma najkasneje do 30. 10. 2020. Vloge se bodo

obravnavale mesečno po vrstnem redu prispetja do porabe razpoložljivih sredstev.

Ukrep sofinanciranje subvencije obrestne mere podjetniških kreditov v višini 11.000 evrov.

Razpis bo potekal preko RRA Zeleni Kras, objavljen bo tudi na spletni strani občine Bloke.

Občina Bloke, Jožica Anzeljc

PRIZNANJE OBČINE

BLOKE

Priznanje občine Bloke se podeljuje posameznikom, organizacijam in skupnostim ter društvom ob posameznih jubilejih in priložnostih kakor tudi uglednim gostom oziroma delegacijam, če je njihovo delovanje pomembno za razvoj posamezne organizacije ali skupnosti v občini Bloke.

Naziv častni občan občine Bloke se podeli izjemoma.

Vsako leto se lahko podeli en zlati grb občine Bloke in do tri priznanja občine Bloke.

Kandidate za priznanja lahko predlagajo občina, občani, politične stranke, vaše skupnosti, podjetja, društva ter druge organizacije in skupnosti.

Predlog mora vsebovati:

- Ime in priimek oziroma naziv in naslov predlagatelja.
- Navedbo, na katero izmed treh možnih priznanj se predlog nanaša.
- Ime in priimek oziroma naziv in naslov predlaganega.
- Pisno obrazložitev.

Upoštevani bodo vsi predlogi za podelitev priznanj in nagrad občine Bloke, ki bodo oddani v zaprti kuverti na naslov:

Občina Bloke

Komisija za mandatna

vprašanja, volitve in imenovanja

Nova vas 4a

1385 Nova vas

s pripisom: »ne odpiraj – občinsko priznanje 2020«, in sicer do vključno 11. maja 2020 do 12. ure osebno v sprejemni pisarni Občine Bloke, oziroma bodo 11. maja 2020 oddane priporočeno na pošto.

***Komisija za volitve,
imenovanja in
administrativne zadeve***

Uvodnik

Stane Jakopin, urednik

Pozdravljeni, spoštovane bralke in bralci Bloškega koraka! Upam, da to novo izdajo Bloškega koraka prebirate zdravi, čeprav v samoizolaciji in vse do pred kratkim nepredstavljenih razmerah.

Kdo bi si mislil, da se bomo skoraj čez noč znašli sredi vojne vihre, s prav posebnim sovražnikom, ki je neviden in vsepovsod prisoten. V času novega leta smo v oddaljeni Kitajski spremljali obupen boj s tem sovražnikom, ki se imenuje koronavirus, ne zavedajoč se, da se bomo v prav kratkem času tudi sami znašli sredi te bitke. Ko smo pred nekaj leti doživeli naravno ujmo, žledolom, smo ostali za nekaj dni ujeti doma brez elektrike in cestnih povezav, vendar naše zdravje in življenja takrat niso bila ogrožena. Sedaj pa nas je doletela popolna zaustavitev javnega življenja, prepovedano je tudi kakršno koli druženje. Celotno vse šole so zaprte. Pa kaj bi vam našteval, živimo v vojnem stanju, kjer je ogroženo naše zdravje, še več, ogrožena so tudi naša življenja. Gotovo bo to obdobje zapisano v zgodovino kot eno izmed najmračnejših obdobij človeštva na svetovni ravni.

Na srečo živimo v moderni informacijski dobi, ko nam je komunikacija omogočena preko elektronskih medijev. Sodobna tehnologija in solidna medmrežna povezava nam v teh časih omogočata opravljanje dela od doma, otroci lahko opravljajo šolske obveznosti. Dnevne sobe in kuhinje so hkrati šolske učilnice in pisarne.

Na srečo smo ljudje zelo trdoživi, vztrajni in organizirani celo bolj kot koronavirus. Prepričan sem, da bomo iz te vojne izšli kot zmagovalci, še bolj organizirani in opremljeni z novimi izkušnjami, zato kar korajžno naprej in ne obupajmo.

Delovanje občine Bloke in njenih organov zaenkrat poteka še nemoteno, preklicana je bila le zadnja napovedana seja občinskega sveta in predstavljena za nedoločen čas. Občinska uprava deluje v polni sestavi in skrbi za nemoteno delovanje lokalne skupnosti. Pristojni v režijskem obratu pa tudi skrbimo, da vsa gospodarska javna infrastruktura (vodovod, kanalizacija, prometna infrastruktura, javni objekti) deluje normalno. Trenutno je najbolj aktivno delovanje ožjega dela štaba civilne zaščite občine Bloke, v katerem dnevno spremljamo dogajanje v zvezi s širitvijo pandemije in se pripravljamo na morebitno zaostrovanje situacije. Skrbno opravljamo preglede in sprotno posodabljammo sezname ekip,

ki bodo potrebne pri oskrbi z večjim številom obolelih, če bi do tega prišlo. Smo v stalni zvezi z regijskim štabom CZ za Notranjsko regijo, nadvse pa si prizadevamo pri dobavi zadostnih količin ustreznih zaščitnih sredstev, ki bi jih radi razdelili predvsem tistim, ki bodo prvi v stiku z obolelimi, to je zdravstvenemu osebju, prostovoljcem na terenu, ostarelim.

Ob tej priložnosti pozivam vse, ki imate svoje starše ali bližnje sorodnike, ki živijo ločeno in sami, mogoče celo v drugih naseljih, da ste z njimi dnevno na zvezi in jih po potrebi na varen način oskrbite z osnovnimi življenjskimi potrebščinami.

Ob tej priložnosti bi se kot poveljnik štaba civilne zaščite občine Bloke iskreno zahvalil za požrtvovalno delo vsem svojim sodelavcem in županu, ki skrbijo, da lokalna skupnost nemoteno deluje tudi v teh izrednih razmerah. Še posebna zahvala pa gre tistim posameznicam in posameznikom, ki so se samoiniciativno organizirali in na svojih domovih pričeli s šivanjem zaščitnih obraznih mask, ki jih preko vaških odborov delimo prebivalstvu. Vam, spoštovane Bločanke in Bločani, pa sporočam, da smo organizirani in da vam bomo po svojih močeh vedno priskočili na pomoč. Vsi pa imamo trenutno zelo pomembno domačo nalogo, da dosledno spoštujemo vse napotke in usmeritve v zvezi z zavezitvijo širjenja koronavirusa in da ostanemo doma. S tem bomo največ prispevali k ohranitvi zdravja in življenja sebe in drugih.

V tem nesrečnem času je bilo oteženo tudi ustvarjanje novega izvoda Bloškega koraka, vendar nam je s skupnimi močmi tudi to uspelo, za kar gre nedvomno velika zahvala celotnemu uredniškemu odboru, našim dopisnikom in tehničnemu uredniku. Iskrena hvala.

Smo v času velikonočnih praznikov, ki bodo, kakor kaže, tokrat žal minili brez običajnih 'žegov' in velikonočnih obredov. Ob tem največjem krščanskem prazniku, prazniku upanja, vam želim, da ga preživite predvsem v upanju na prihajajoče vesele čase in ne pozabite – za dežjem vedno posije sonce.

Najbrž bo tudi prvi maj minil v senci teh izrednih razmer. Kljub vsemu pa iskrene čestitke tudi za prvi maj – praznik dela.

Od vas se poslavljam z željo in v upanju, da bomo prihodnjo številko Bloškega koraka pripravljali v normalnih razmerah in da bo čas, ki ga sedaj preživljamo, za nami, ter bo ostal le še kot medel spomin na prestano nočno moro.

Ostanite zdravi in nasvidenje o kresu!

Epidemija koronavirusa

KORONAVIRUS

Beseda, ki nas zaznamuje vsak dan in spremlja na vsakem koraku.

Vasi so opustele, središče Nove vasi je prazno, prazna je šola, vrtec, lokali, igrišča, cerkve, družabno življenje je povsem zamrlo. V zraku je slutiti strah, zaskrbljenost, ugibanje, kdaj bo tega konec.

Devetnajstega decembra 2019 se je v kitajski provinci Hubei pojavila nova infekcijska bolezen COVID-19, ki je bila povezana z veliko ribjo tržnico v mestu Wuhan. Okužba se je hitro razširila in kmalu dobila pandemične razsežnosti. Povzročitelj je novinec v skupini koronavirusov, imenovan sars cov - 2, ki je sorodnik nam že znanega koronavirusa, ki povzročata bolezen sars in mers. Virus, ki povzroča bolezen COVID-19, poznamo. Njegovo prisotnost lahko z molekularno metodo PCR dokažemo v različnih kužninah dihal,

najpogosteje iz brisa sluznice nosno-žrelnega predela.

Mikrobiološko diagnostično metodo odkrivanja okužbe torej imamo, do neke mere poznamo načine prenosa okužbe, njen naravni potek, klinično sliko bolezni, če se razvije, njeno prognozo in smrtnost, žal pa nimamo na voljo zdravila, ne cepiva, ki bi bila na temelju uveljavljenih postopkov kliničnih raziskav odobrena za zdravljenje oziroma preprečevanje okužbe. Trenutno je v raziskovalnem postopku veliko »kandidatnih« zdravil in cepiv. Raziskave potekajo z veliko naglico, ni pa možno mimo temeljnih principov medicine. Gre za t.i. kapljično okužbo – prenos okužbe s kapljicami, ki med kašljanjem in kihanjem okuženega padejo na sluznice nosu, ust in oči oseb, ki so v njegovi bližini. Padejo tudi na površine okrog okuženega. Zato je za preprečevanje prenosa virusa poleg kapljične izolacije (1,5 m) potrebna tudi kontaktna

izolacija (razkuževanje površin, umivanje rok).

V Slovenijo je bil virus vnesen večinoma iz Italije, prvi sekundarni prenosi okužbe pa so nastali znotraj družin, družabnih stikov in nekaterih delovnih kolektivov. Izračuni na temelju opazovanj so pokazali, da ena oseba s COVIDOM-19 v povprečju okuži 3–4 zdrave osebe, število je odvisno predvsem od upoštevanja preventivnih ukrepov in higienskega standarda posameznika.

ZNAKI BOLEZNI

Žal ni nobenih specifičnih simptomov in znakov, po katerih bi covid-19 lahko razlikovali od drugih virusnih okužb dihal. Bolezen lahko nastane počasi ali hitro z zvišano telesno temperaturo, kašljem ali oteženim dihanjem. S pojavom težkega dihanja lahko pride v nevarno fazo. Takrat je nujno potrebno poklicati osebnega zdravnika ali dežurno službo, da

oceni, ali bolnik potrebuje pregled ter posledično testiranje in napotitev v bolnišnico. Še posebej je potrebno upoštevati tudi morebitno prisotnost pridruženih bolezni, zlasti zvišan krvni tlak, sladkorno bolezen, bolezen srca in ožilja, kronične pljučne in ledvične bolezni ter morebitna stanja, ki povzročajo imunsko oslabelost bolnika. Pri 80 odstotkih zbolelih bolezni poteka blago do zmerno, v 15 odstotkih je bolezen huda in pri 5 odstotkih kritična. Pri kritičnih bolnikih je smrtnost skoraj 50-odstotna.

SITUACIJA DANES

V času, ko nastaja ta članek, je situacija v Sloveniji takšna, da je epidemija prešla v drugo fazo širjenja in je vsak dan več okuženih, več obolelih, več hospitaliziranih, več pacientov potrebuje intenzivno nego. V trenutni epidemični situaciji v Sloveniji tudi velja, da je vsaka oseba potencialno vir okužbe in je še kako pomembna samozaščita in samoizolacija, kolikor je le možno.

Vlada je sprejela vrsto odredb, vse z namenom, da upočasnjuje širjenje virusa in s tem omogoči, da bo lahko vsak oboleli dobil ustrezno strokovno pomoč.

Tudi v ZD Cerknica smo prilagodili delo in sprejeli ter podali vrsto navodil tako za zaposlene zdravstvene delavce kot za prebivalce vseh treh občin.

ORGANIZACIJA DELA V ZD

CERKNICA

Kako delujemo?

V ZD Cerknica, ZP Stari trg in ZP Nova vas smo na vhodu organizirali triažo. Obiskovalec mora odgovarjati na vprašanja o zdravstvenem stanju, izmerijo mu telesno temperaturo in mu ustrezno svetujejo.

Vhod v ZD Cerknica je dovoljen samo skozi glavni vhod, le v nujnih primerih in v času

Foto: Stane Jakopin

Delujoča triažna točka v zdravstveni postaji Nova vas pod vodstvom dr. Olge Doles, direktorice ZD Cerknica

dežurne službe skozi vhod na urgenci.

Splošna ambulanta v ZP Nova vas do preklica dela 2-krat tedensko, ob torkih in sredah. Na vhodu je dodatno prisotna triažna sestra, ki ustrezno svetuje pacientom.

Delo v ambulantah večinoma poteka na administrativen način po telefonu. Prebivalci lahko po telefonu naročite recepte, napotnice, se pogovorite o bolniškem staležu.

Laboratorij do preklica deluje samo v matičnem ZD Cerknica ter ZP Stari trg za nujne preiskave.

Po veljavnih odredbah Ministrstva za zdravje do nadaljnjega ne izvajamo preventivnih pregledov v otroškem in šolskem dispanzerju, razen preventivnih pregledov otrok do 6. leta starosti in cepljenj otrok.

Ne izvajajo se preventivni pregledi odraslih (v referenčni ambulanti).

Ne izvajajo se zobozdravstvene storitve na primarnem nivoju. Za nujne primere v zobozdravstvu deluje

sedem zobozdravstvenih ordinacij v Sloveniji po predhodnem naročilu preko triažnega zobozdravnika.

Ukinjena je dejavnost MDPŠ, fizioterapije in logopedije.

Prekinejo se preventivni pregledi v ginekologiji, izvaja se zdravstveno varstvo nosečnic.

Racionalizira se delo v diabetološki in antikoagulantni ambulanti.

Ali vas skrbi, da ste okuženi?

Če ste zboleli (kašelj, vročina, težko dihanje), prosimo, da:

Ostanete doma in se izogibate stikom z ljudmi.

Pokličete osebnega zdravnika oz. dežurnega zdravnika v dežurni ambulanti (01 70 50 100).

Zdravnik bo potrdil ali ovrgel sum na okužbo. Če bo sum upravičen, vas bo napotil na vstopno točko COVID ambulanto v ZD Postojna za odvzem brisa.

Do ZD Postojna se peljite z osebnim avtomobilom. Kihajte v robec ali rokav. Pred odhodom od doma si umijte roke z vodo in milom.

Zdravnik, ki vam bo vzel bris, bo glede na vaše zdravstveno

stanje ocenil, kje boste počakali na rezultat testa.

Po prejemu rezultata vas bo zdravnik obvestil o nadaljnjih ukrepih. V primeru, da obstaja utemeljen sum na COVID-19 bolezen in ste pripeljani v ZD Cerknica ter potrebujete takojšnjo pomoč, boste pregledani in ustrezno oskrbljeni v kontejnerju, lociranem na parkirnem prostoru pred ZD Cerknica.

Kaj pa lahko storimo sami kot odgovorni državljani, sodržavljeni?

Predvsem ostanimo doma! S tem bomo lahko skupaj odločilno prispevali k zmanjšanju možnosti prenosa agresivnega virusa na druge osebe. Kot pri verigi je pomemben vsak člen, zato sodelujmo vsi in zmagali bomo.

Dragi Bločani, Bločanke, ostanite zdravi in optimistični!
Cerknica, 23. 3. 2020

---

*Direktorica
Olga Doles, dr. med.,
spec. spl. med.*

Obvestilo

Spoštovani!

Pišem Vam iz Društva

Tvoj telefon. Glede na

težko situacijo, ki nam

jo povzročajo trenutne

razmere, skušamo

blažiti stiske ljudi tudi

svetovalci na kriznih

telefonih, zato Vam

pošiljam svoj kontakt.

Mogoče komu

pomagamo lažje

prebroditi stisko.

Stacionarna številka: 05

720 1 720 in brezplačna

številka Zveze

telefonskih svetovalcev

Sopotnik 116 123.

Lep pozdrav.

Tatjana Gorjanc

Poročilo o pitni vodi za leto 2019

Upravljanje javnega vodovoda Bloška planota poteka preko Režijskega obrata občine Bloke.

Zaposleni se trudimo zagotavljati neprekinjeno oskrbo s pitno vodo, ki mora biti in je zdravstveno ustrezna. V skladu s 34. členom Pravilnika o pitni vodi vas moramo izvajalci gospodarske javne službe, ki se ukvarjamo z oskrbo s pitno vodo, letno obvestiti o zdravstveni ustreznosti pitne vode.

Zdravstvena ustreznost pitne vode se ugotavlja v okviru notranjega nadzora in državnega monitoringa, vse v skladu s Pravilnikom o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09,74/15 in 51/17) in na podlagi rezultatov opravljenih mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preizkušanj ter terenskih meritev.

Meritve kvalitete pitne vode je izvajal Nacionalni laboratorij za zdravje, okolje in hrano Center za okolje in zdravje Maribor Prvomajska 1, 2000 Maribor. Vzorčenje pitne vode na terenu izvaja strokovno usposobljena oseba laboratorija v skladu z letnim planom vzorčenja, ki je zaveden v Haccp programu.

Voda je vir življenja.

V letu 2019 je bilo v okviru notranjega nadzora za mikrobiološka preizkušanja odvzetih 26 skladnih vzorcev in 5 skladnih vzorcev fizikalno-kemijska preizkušanja. Analize so se izvajale na celotnem vodovodnem sistemu. Več o analizah si lahko preberete na spletni strani Občine Bloke www.bloke.si v rubriki Občina Bloke na podstrani Režijskega obrata, kjer je objavljeno Poročilo o zdravstveni ustreznosti pitne vode za leto 2019. S strani državnega monitoringa je bilo odvzetih 5 skladnih vzorcev v skladu s Pravilnikom o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09,74/15 in 51/17).

Upravljanje z javnim vodovodom Bloška planota spremlja tudi Zdravstveni inšpektorat Republike Slovenije, ki izvaja letne inšpekcijske nadzore nad objekti, analizami pitne vode, upoštevanjem Haccp sistema in ostalimi nalogami upravljavca vodovoda.

Režijski obrat občine Bloke si bo še naprej prizadeval, da bodo vsi uporabniki javnega vodovoda Bloška planota imeli na razpolago zdravstveno neoporečno pitno vodo.

David Hiti, Režijski obrat občine Bloke, marec 2020

Na Blokah smo tradicionalno počastili slovenski kulturni praznik

Na Blokah vsako leto tradicionalno počastimo Prešernov dan, slovenski kulturni praznik, ki je edinstven državni praznik v pisani družini evropskih narodov.

Letos bo minilo 220 let od pesnikovega rojstva, lani smo se spomnili 170. obletnice njegove smrti. S svojim delom je dr. France Prešeren naš jezik dvignil med svetovne kulturne jezike, v katerih se izražajo tudi najgloblje misli in čustva. V samostojni državi Sloveniji je njegova Zdravljica postala naša himna, po njem se imenujejo najvišja slovenska priznanja za ustvarjalnost v kulturi. Zelo pomembne so obeležitve tega praznika tudi v manjših krajih, kjer domači kulturni ustvarjalci pokažemo svoje ljubiteljsko delo in ljubezen do slovenstva v vseh oblikah.

Mešani pevski zbor **Kulturnega društva Bloke**, ki letos vadi v zasedbi ženskega, moškega in seveda mešanega zbora, je pod vodstvom

zborovodkinje Tanje Avsec slovenski himni dodal še dve skladbi: Nmau čez izero in Zeleni Jurij.

Zadnja pesem je še najbolj pokazala, da se letos tudi na Blokah brez prave zime pomikamo v pomlad.

Ob kulturnem prazniku v **OŠ Toneta Šrajja Aljoše** vedno pripravijo priložnostno šolsko prireditev. Za nastop na občinski prireditvi so

Anja, Sanja, Karin ter Patrik in Adam, učenci 7. razreda pod vodstvom mentorice Jerneje Kovšca, pripravili Recital o življenju dr. Franceta Prešerna.

Tudi pevke **Vokalne skupine Diva KD Bloke** so svoj nastop obarvale pomladno z melodijami popularnega in filmskega žanra. Letos jeseni bo skupina obeležila 10. obletnico delovanja. Pripravam na ta dogodek so namenjeni njihovi letošnji nastopi, kot sta bila tudi v Logatcu in Starem trgu, in opravljeno snemanje na Radiu Postojna.

Pod vodstvom Irene Cundrič Iskra so izvedle pesmi: The Rose – Vrtnica, ob spremljavi Roka Pintarja, in Ne čakaj na maj, ob spremljavi Karmen Zabukovec.

Na Blokah se vse bolj zavedamo svojih korenin in pomembnosti sporočanja tega javnosti. Ena od teh korenin je tudi Levstikov Martin Krpan iz Vrha pri Sv. Trojici. Po njem smo poimenovali svoje Društvo upokojencev, Društvo prijateljev, njegovo ime nosi lovska družina in

Lovski pevski zbor, ki nam je pod vodstvom Janeza Gostiša zapel pesmi: Pod oknom in Na Peco bom šel.

Na revijah odraslih pevskih zborov Notranjske, ki se v organizaciji JSKD Cerknica že več let odvijajo pri nas na Blokah, spoznavamo ustvarjalnost notranjskih zborov. Na prireditve ob kulturnem prazniku pa tradicionalno vabimo skupine iz širše okolice in letos so se našemu vabilu prijazno odzvali pevci **Okteta Gallus iz Ribnice**.

Oktet Gallus je bil ustanovljen leta 1975 v Sodražici kot oktet DONIT. Najprej je nastopal na svatovanjih, vasovanjih in drugih običajih. Kmalu je kakovostno napredoval, pričeli so se vrstiti resni in zahtevni nastopi ter koncerti. Sledilo je preimenovanje v oktet Gallus Ribnica –

to ime nosi še sedaj. V vseh letih delovanja se je oktet udeležil mnogih festivalov, pevskih srečanj, imel ogromno koncertov doma in v tujini, posnel tri zgoščenke, gostoval na radijskih in televizijskih postajah, prepeval na različnih prireditvah, mašah ... Je prejemnik mnogih občinskih in državnih priznanj, pa tudi dobitnik mnogih nagrad s pevskih tekmovanj.

Vodilo okteta je resno delo, dobra volja, prijateljstvo in stremljenje k čim višji pevski kvaliteti. Sicer pa člani okteta najraje prepevajo tam, kjer sta dobra volja in prijetno razpoloženje. Če temu ne bi bilo tako, gotovo ne bi dočakali 45-letnice neprekinjenega delovanja, ki jo pod vodstvom Blanke Čakš praznujejo letos.

Člani okteta so:

- Marjan Kljun, Robert Kožar – prvi tenor
- Janez Rozman, Marjan Podgrajšek – drugi tenor
- Janez Rigler, Darko Vesel – bariton
- Aleš Lampe, Marjan Tratar – bas

Za svoj prvi nastop na Blokah so nam pevci okteta Gallus pripravili šest pesmi. Zaključili so s tradicionalno Maroltovo Ribniško. Aplavzu

občinstva kar ni hotelo biti konca. Prepričan sem, da bodo ribniški pevci še nastopali na Blokah.

Z veselim plesnim nastopom **Folklorne skupine KD Bloke** smo zaključili letošnjo prireditev ob kulturnem prazniku. Šest parov Folklorne skupine nam je predstavilo tri prekmurske plesne – sotiš, drmač in Po zelenoj trati. Za odrsko predstavitev jih je pripravil Rok Petrič.

Spremljali so jih godci Viktor Jerič, Ivan Karošec in Stojan Šparemblek.

Prireditev v dvorani Bloški smučar, ki jo je vodila članica KD Bloke Zora Obreza, je bila lepo pripravljena in obiskana. Obiskovalci so si napolnili srce s prijetno slovensko besedo, pesmijo in plesom. Nastopajoči smo v jedilnici OŠ kramljali še dolgo v zimski večer ob pogostitvi Okrepčevalnice Lovec.

Hvala prirediteljem – Občini Bloke, OŠ Toneta Šraja Aljoše in KD Bloke.

Lojze Mazij

Rok za oddajo člankov za naslednjo številko Bloškega koraka je ponedeljek, 1. junij 2020.

Istrsko govedo – boškarin

Istra je skrivnostna in lepa pokrajina. Pravijo, da je dežela trdega kamna in mehkih src. Ljudje govorijo toplo domače narečje, v katerem poleg italijanskih prepoznamo tudi hrvaške in slovenske besede. V Istri se prepletajo raznovrstne kulture, bila je pod mnogimi gospodarji, ki so tu pustili svoje sledi. Ravno zaradi tega je tudi danes multikulturalna, ljudje pa so preprosti in skromni. Geografsko je Istra največji jadranski polotok med Tržaškim in Reškim zalivom, ki meri okrog 3.800 km². Istra je prava zakladnica arheoloških najdišč. V jamah v okolici Pulja so odkrili okostja številnih živali, med njimi tudi polarno lisico in afriškega leva. Pred 20.000 leti, v pozni ledeni dobi, ko je Jadransko morje segalo samo do otoka Paga, je bila meja med ledom in kopnim v Istri. Zaradi tega so se v južni Istri srečevale živali hladnega in zmernega podnebja.

Še pred nekaj desetletji je popotnik v Istri lahko občudoval velika bela goveda z ogromnimi rogovi. Ta pasma se imenuje istrsko govedo in je poleg istrske koze in kažunov (malih kamnitih hišic za spravilo orodja in pridelkov) značilnost, okras in simbol Istre.

Z istrskim govedom sem se srečal povsem naključno. To naključje pa je preraslo v tridesetletno ljubiteljsko in strokovno raziskovalno delo. Lahko rečem, da je to

Prevoz marmorja iz Nabrežine s petnajstimi pari volov istrskega goveda v Trstu okoli leta 1900

Razglednica iz leta 1913 v Kopru je tudi dokaz, da je istrsko govedo slovenska avtohtona pasma.

Zagovor diplome se je začel veselo.

govedo postalo moja velika strast in ljubezen, ki še vedno traja. V letu 2005 sem na Biotehniški fakulteti, smer zootehnika, uspešno zagovarjal in opravil svojo drugo diplomu, z naslovom: »Zgodovinski pregled in sedanje stanje istrskega goveda«. Na ogled istrskega goveda sem peljal številne strokovne ekscurzije ter napisal več člankov. Z veseljem se tudi udeležujem strokovnih srečanj v slovenski in hrvaški Istri. Kot edini iz Slovenije sem bil še posebej vesel vabila na vsakoletno razstavo istrskega goveda v istrskem mestecu Kanfanarju, ki je bila pod pokroviteljstvom hrvaške predsednice. Predsednica na razstavo, kot se za politika spodobi, ni prišla. Tako tudi ni bilo fotografije, ki so mi jo kolegi že vnaprej zavidali.

V tem prispevku želim predstaviti to zanimivo pasmo, ki se je v zadnjih letih vrnila v Slovenijo. Prispevek v Bloškem koraku si ta starodavna pasma zasluži že zaradi tega, ker so posamezne živali prišle tudi do rejcev na Bloke in v okolico. To mi je povedal pokojni sodelavec Lojze Škrabec, ki je poznal hlev in dušo vsakega bloškega kmeta. Na Blokah so se jih rejci nekoliko bali; zaradi ogromnih rogov so bili manj primerni za delo v gozdu, zato so se Bločani, znani rejci volov, raje držali svojih sivcev. Zagotovo je na Bloke istrske vole pripeljal tudi Ivan Žurga s Studenca. Ta podatek mi je potrdila tudi njegova žena. Povedala je, da je mož v sedemdesetih letih pripeljal cel tovornjak omenjenih volov. Zaradi velikosti in nenavadnih rogov, na katerih so bile medeninaste kroglice, so bili velika atrakcija, vendar pri hiši niso ostali dolgo, kmalu so jih prodali v klavnico. Fotografij ali drugih dokumentov o tem govedu na Blokah še nisem odkril, morda pa jih kdo hrani doma med porumenelimi fotografijami.

Po vseh razvitih državah se je reja živali v zadnjih desetletjih prejšnjega stoletja osredotočila na rejo maloštevilnih ekonomsko zanimivih pasem živali. Po podatkih FAO naj bi vsak teden izumrli dve pasmi domačih živali, številne pa naj bi bile tik pred izumrtjem, zaradi česar izgubljam dragoceno biološko raznovrstnost.

Sliko boškarina mi je slikarka Suzana Linč izročila z besedami: "Nekomu, ki tako ljubi boškarine, tudi jaz izročam to sliko z ljubeznijo."

Med ogrožene pasme spada tudi istrsko govedo, poimenovano tudi boškarin. Boškarin je sicer najpogostejše ime za istrskega vola, tako kot je bil na Blokah sivc. Ime izhaja iz italijanske besede bosco-gozd; zaradi skromnosti je to govedo preživelo tudi ob skromni paši in objedanju listja z dreves. Ime boškarin pogosto uporabljajo za vse istrsko govedo. Tudi sicer so Istrani dajali svojemu govedu izrazito lepa in ljubkovalna imena, kar kaže na veliko navezanost ljudi na te živali. Znani so primeri, ko so v vasi prodali zadnjo žival in so jo vsi vaščani pospremili, kot bi šli na pogreb.

Istrsko govedo je pasma, ki so jo redili za prirejo mesa in za delo. Pasma so redili na področju celotne Istre ter

Selekcija pri Texas Longhorns je šla v povečavo rogov. Plemenske živali dosega jo cena nekaj sto tisoč ameriških dolarjev.

https://www.texaslonghorn.com/longhorn_info/mating_strategies/images/P_3667.jpg

Legendarni John Wayne je v svojih kulturnih vesternih preganjal potomce istrskega goveda, zlobne revolveraše in lepe ženske.

Foto: www.pinterest.com/pin/509188301593404263

otokih Krk, Cres in Lošinj, v Sloveniji pa v glavnem vse do Ilirske Bistrice in Brkinov. Živali so grobe konstitucije, pozno zrele, izdatnega in nekoliko počasnega koraka, dobrih parkljev in zelo dobro prilagojene na skromne prehranske ter spremenljive vremenske razmere Istre. Govedo je močnega skeleta, rogovi imajo obliko lire, največja izmerjena razdalja na vrhu rogov je kar 125 cm. Ima izredne delovne sposobnosti, živali so bile vedno močnejše od bloških sivcev. Zanimiva je fotografija iz leta 1900, ki mi jo je poklonila direktorica Etnografskega muzeja v Ljubljani, na kateri petnajst parov boškarinov pelje nabrežinski marmor na železniško postajo v Trstu. Moj profesor, nekdanji minister Jože Osterc, se ni mogel načuditi tej fotografiji in se je spraševal, kako so pognali kar petnajst parov. Po meni znanih podatkih smo na Blokah pluzili z največ osmimi pari volov in to na Metuljskem resju okrog leta 1965.

Mlečnost krav je nizka, v povprečju 1200 l, kar zadostuje v glavnem le za prehrano telet. Trup, vrat in noge so močne, dlaka je siva do svinčeno siva. Sluznice

so svinčeno sive do črne, s prehodi na črno. Višina vihra pri zrelih kravah je 138 cm, bikih 155 cm in volih 155 do 170 cm. Nebo v gobcu je črno, uhlji obrasli s črnosivimi dlakami. Parklji so trdi, temni, vime slabo in mesnato.

Prevladuje mišljenje, da so današnja istrska goveda potomci podolcev, ki so jih verjetno v prvih stoletjih našega štetja v Istro pripeljale rimske legije po osvajanju ravnin ob Donavi ter horde hunskega poglavarja Atile leta 452 iz step in ravnin južne Rusije in Besarabije. Okrog leta 1800 naj bi prišlo do prvega križanja z italijanskimi podolskimi biki, kar se je potem še večkrat ponovilo. Podolsko dolgoročno govedo lahko vidimo v filmih o starem Rimu (Ben-Hur, Izgubljena legija ...). V filmu Izgubljena legija je prekrasen prizor, kako iz megle škotskega višavja prihaja rimska kohorta (deseti del legije), spremlja jih pratež z velikimi voli ogromnih rogov. Lobanje podolskega goveda sem našel vklesane v kamnite portale vhodov v bogate patricijske hiše. Ti portali so

se ohranili do danes in jih lahko vidimo v muzejih v Istri in Italiji.

V okviru diplomske naloge sva s prof. dr. Petrom Dovčem odvzela vzorce tkiva osemnajstih živali za genetske preiskave. Analiza mikrosatelitnih lokusov DNK je pokazala, da je heterozigotnost v populaciji skoraj na normalni ravni. Po domače povedano, ni še prišlo do usodnega parjenja v sorodstvu zaradi majhnega števila živali. Zanimiva je tudi analiza krvnih skupin. Temelji na molekularni strukturi gena in meri minimalno število različnih kodov pri dveh populacijah na istem lokusu. Analiza kaže na podobnost z ameriško pasmo Longhorn. To si lahko razlagamo tako, da je istrsko govedo prišlo preko severnega Sredozemlja in Iberskega polotoka v 16. stoletju v Srednjo Ameriko s španskimi konkvistadorji. Od tam se je razširilo še v Severno Ameriko. V mnogih vesternih lahko vidimo, kako kavboji žigosajo in zganjajo skupaj na pol divje črede goveda. Govedo je namreč šele z žigosanjem dobilo lastnika. Do žigosanja z razbeljenim železom je bilo last vseh, po žigosanju pa je postal lastnik goveda lastnik žiga. Kraja žigosanega goveda se je na divjem zahodu kaznovala z vešali.

Leta 1989 so se rejci iz Istre odločili, da osnujejo Društvo rejcev istrskega goveda s sedežem v Višnjaju (SUIG- Savez uzgajivača istarskog goveda). Društvo naj bi organizirano in strokovno skrbelo za odkrivanje in zaščito zadnjih ostankov istrskega goveda. Poleg strokovnega dela vsako leto priredi tudi dve razstavi istrskega goveda.

V društvu se je zbralo 29 rejcev te pasme goveda, pa tudi drugi strokovnjaki in ljubitelji. V letu 2003 so naštelih še 33 volov, 30 bikov ter 230 krav in telic istrskega goveda, največ živali pa je bilo po podatkih popisa avstrijske centralne komisije iz leta 1910, in sicer 60.400 glav.

V Sloveniji istrskega goveda v letih slovenske osamosvojitve praktično ni bilo več.

Boškarin je ponos
in simbol Istre.

Leta 1965/66 se je po navodilih začelo intenzivno pretapljanje istrskega goveda z rjavo pasmo. Po oceni selekcijske službe je bilo takrat v slovenski Istri še 500 krav in okrog 300 volov istrskega goveda. Pasma je bila v 10 letih v glavnem pretopljena. Z večanjem turizma v Istri in vse večjo potrebo po mleku ter nabavo traktorjev je pasma postala nezanimiva za gospodarsko rejo. Na to pasmo so preprosto pozabili. Leta 2007 sem dobil prošnjo iz urada takratnega koprškega župana Borisa Popoviča, naj jim pomagam opisati istrsko govedo, ker o pasmi niso imeli več nobenih podatkov. Pasma so v Slovenijo ponovno naselili leta 2012 v okviru maloobmejnega projekta s Hrvaško. Trenutno je v Sloveniji cca 49 živali pri devetih rejcih.

Dodatne vire o istrskem govedu bi lahko pridobili še v italijanskih arhivih v Padovi in Puglii, v zapisih o organizaciji rimske vojske, ki je dokaj dobro popisana. Zelo pomemben je arhiv benediktinskega samostana Dajla pri Novigradu, ki pa je verjetno za vedno izgubljen. V samostanu so namreč imeli najboljšo čredo krav istrskega goveda. Ne samo to, posedovali so tudi druge dokumente, ki bi bili morda pomembni celo za razmejitev med Slovenijo in Hrvaško. Istran, ki mi je skrite dokumente obljubil, je na žalost umrl pred srečanjem. Že sama zgodovina samostana Dajla je dovolj za literarno delo. Grof Grisoni, katerega edinec je padel v dvoboju 1835. leta (zaradi neuslišane ljubezni), je zemljišče podaril benediktincem, ki so tam zgradili samostan. Vse, kar se je dogajalo s tem samostanom, se bere kot napet roman.

Na koncu lahko rečemo, da se je stanje istrskega goveda izboljšalo, populacija govedi se je povečala. O pasmi se piše v vseh sredstvih javnega obveščanja. Izbrane restavracije na območju Istre ponujajo jedi iz boškarina kot vrhunec kulinarike. Za ohranitev pa se lahko zahvalimo predvsem istrskim kmetom in nekaterim zagnanim posameznikom, ki niso dopustili, da bi živali, ki so stoletja živele z nami, izginile. V Sloveniji moramo doseči samo še vpis istrskega goveda v register slovenskih avtohtonih pasem.

Istrski vol rejca Maria Gašparinija izraža moč, vztrajnost in navezanost na človeka.

Franc Palčič

Foto: Franc Palčič (razen št. 5 in 6)

Nekaj iz polpretekle zgodovine

V eni prejšnjih številčk Bloškega koraka (januar 2019) je bil objavljen članek, ki je povzel delo šolarjev pri pouku zgodovine, govori pa o 1. svetovni vojni. Pripravili so res zanimivo branje in njihovo delo je vse pohvale vredno.

Največjo vrednost imajo osebna pričevanja, ki so jih vključili. Številke, ki so tudi del prispevka in govorijo o žrtvah 1. svetovne vojne v obeh župnijah naše občine, pa so me spodbudile, da sem pobrskal po literaturi v domači knjižnici in nastal je tale zapis.

Po samo dvajsetih letih miru v Evropi se je namreč začela druga svetovna morija, ki je bila še veliko bolj kruta in tudi Bloški planoti ni prizanesla. Poznamo pa dve plati tega zgodovinskega dogodka – tisto in takšno, kot nam je bila posredovana, ter drugo, zamolčano. 75 let od tedaj, ko se je končala, je dolga doba; naj ta zapis s prilogo ohrani nekaj tega, kar je v minulih desetletjih močno utonilo v pozabo.

Priloga je iz knjige »Žrtve 2. svetovne vojne na ožjem Notranjskem« avtorja zgodovinarja Staneta Okoliša. Po njegovih podatkih nam je 2. svetovna vojna vzela 440 naših prednikov, ki so bili po sili razmer vključeni v enote raznih vojaških formacij ali pa so bili pokončani kot talci, umrli v taboriščih, ob bombardiranjih in zaradi drugih vzrokov ali posledic vojne. Zaradi revolucionarnega nasilja in posledično okupatorjevih represalij je izumrlo kar nekaj družin ali pa so se razselile po državah širom po svetu.

Če bi se šolarji lotili tudi te teme, bi v svojih družinah, vaseh, soseskah gotovo še našli zanimive sogovornike in pričevalce o prednikih, ki so zroč vsak v svojo svobodo izginili v poplavi dogodkov, ki se preprostim, delavnim ljudem nikoli ne bi smeli dogoditi.

Ivan Škrlič

ŽRTVE DRUGE SVETOVNE VOJNE V OBČINI BLOKE

Vseh prebivalcev občine Bloke	3080	
Vseh žrtev	440	14,3 %

1. Prikaz žrtev na osnovi časovne razmejitve

od 6. 4. 1941 do 8. 9. 1943	126	28,6 %
od 8. 9. 1943 do 15. 5. 1945	156	35,4 %
po 15. 5. 1945	158	36,0 %

2. Povzročitelji žrtev

Jugoslovanska armada	145	32,9 %
Italijani	104	23,8 %
partizani	81	18,5 %
Nemci	36	8,2 %
domobranci	34	7,7 %
neugotovljeni	12	2,7 %
OZNA	10	2,3 %
sami	9	2,0 %
VS - MVAC	1	0,2 %
drugi (Anglo-Američani 3, posledice vojne 2, slovenski četniki 1, stara jugoslovanska vojska 1, ustaši 1)	8	1,8 %

3. Okoliščine smrti

likvidacija	244	55,5 %
v boju	50	11,4 %
represalije	45	10,2 %
internacija	45	10,2 %
v boju/zgorel	14	3,2 %
nesreča	10	2,3 %
letalski napad	9	2,0 %
neugotovljeno	9	2,0 %
drugo (na begu 4, med bojem 3, od straže 2, bolezen 2, na straži 1, ob napadu 1, zastrupitev 1)	14	3,2 %

4. Aktivnost žrtev

domobranci	174	39,5 %
civilisti	157	35,8 %
partizani	73	16,6 %
v partizane mobilizirani VS	18	4,1 %
VS-MVAC	16	3,6 %
slovenski četniki	1	0,2 %
starojugoslovanski vojaki	1	0,2 %

5. Socialni status žrtev

kmečki sin/hči	221	50,2 %
kmet	80	18,2 %
hišar/delavec	56	12,7 %
obrtnik	23	5,2 %
mladoletnik	22	5,0 %
študent	9	2,0 %
ostarel	9	2,0 %
trgovec/gostilničar	9	2,0 %
drugi (uslužbenec 4, orožnik 4, starojugoslovanski oficir 1, izobraženec 1, duhovnik 1)	11	2,3 %

Žagarstvo na Blokah

*Včasih je bila pomlad čas,
ko so ledeni oklepi na
vodnih kolesih popustili
in je oblica vode
omogočala zagon žag.
Tudi na Blokah se je po
»Grabnu« in Bloškem
polju razlegel ropot teh
strojev.*

Mlinarstvo in žagarstvo sta bila na Bloški planoti praktično nerazdružljivi obrtni dejavnosti. Pri prebiranju literature sem ugotovil, da je tematika za en članek preobsežna, da bi se jo dalo predstaviti tako, kot si zasluži. Odprtje nove žage na Blokah pa mi daje edinstveno priložnost, da na kratko predstavim žagarstvo – to, za vsakdanjega človeka živečega ob potoku, nekdanj nepogrešljivo obrt.

Za začetek povejmo, da slovenska beseda »žaga« izhaja iz poimenovanja orodja pri naših dveh sosedih: italijansko »la sega« in nemško »die Säge«. Z nazivom »žaga« pa po navadi označujemo poleg ročne žage tudi žagarski obrat, torej delovne stroje za žaganje in pogonske naprave, ki jih lahko poganjajo voda, parni stroj ali električni motor.

Na Blokah je bila najbolj razširjena oblika vodne žage venecijanka ali žaga samica. Beseda izvira iz italijanske besede za Benetke – Venezia. V redkih primerih zasledimo tudi beneški jarmenik, kar nas ne preseneča, saj je bil naš prostor v času izuma žage vpet v razcvet tega italijanskega mesta.

Značilnost venecijank je vodno kolo (kasneje turbina), ki preko mehanizma poganja lesen okvir (jarem) z enim vpetim listom. Celotna naprava je bila sprva v celoti izdelana iz lesa (razen raznih okovov). Najvažnejši del žage je žagni list, različne oblike in debeline, ki ima določeno število zob. Venecijanka je imela prvotno le en list; pozneje so uvedli še dodatnega – le redke pa so imele štiri liste. Z dodajanjem listov so dosegli večjo zmogljivost.

Razžagovani hlod je vpet v poseben voziček z gredo in klini, ki se je kotalil po lesenih valjih in pomikal s pomočjo verige ali vrvi, ki je bila nameščena pod vozičkom. Te naprave so imele majhne kapacitete

(približno 2 do 3 m³ na dan). Izdelan žagan les ni bil točnih debelin in ravnih površin. Z uvedbo raznih strojnih delov in dodatkov so napravo postopoma močno izboljšali ter dosegli večjo točnost izdelkov.

Nosilni deli tega stroja so obenem deli konstrukcije stavbe. Obrate z venecijankami so gradili iznajditeljsko nadarjeni tesarji, kolarji in kovači ter jih postavljali v grapah ob močnejših potokih in čim bližje gozdnega zaledja. Delo je bilo odvisno od stalnosti in obilnosti vodotokov, suše in zmrzali.

Kot ugotavljata dr. France Habe in župnik Andrej Makovec, so na Blokah žage stale ob dveh potokih. Prvi izvira pod Gradiškim v trojiškem hribovju in ga stara listina turjaškega arhiva z dne 20. 7. 1433 imenuje Mala Cerknjščica. Nekateri viri navajajo tudi ime Trojiščica ali Gradiščica. Omenjeni potok se steka v Veliko Cerknjščico ali Cerknjščico.

Najbližje izviru je bila Gradiška žaga, za katero je moral njen lastnik z Gradiškega

zgraditi jez za pridobivanje vode. Žago je gnalo vodno kolo na koš, ki pa se je ustavilo leta 1950. V izvirnem delu Cerknjščice je nekoč delovala tudi Hitenska žaga. Ravno tako jo je gnalo vodno kolo na koš in je po drugi svetovni prenehala obratovati. Pri delu na žagi se je, po pripovedi, vrstilo več kmetov iz naselij Hiteno in Mramorovo. Tako slednja kot Gradiška žaga sta danes le še razvalini.

Gradiški žagi sledi žaga »Pri Bočku«, ki spada pod zaselek Mramorovo. V zgodovinskem arhivu Ljubljana sem zasledil, da je bilo pooblastilo od oblasti za žago izdano 22. 11. 1910. Nekdanj je žago venecijanko gnalo vodno kolo, od leta 1968 pa jo poganja turbina. Nekaj metrov nižje najdemo Koroščevo žago, še nižje ob potoku pa žago »pri Stebru«. Tem žagam sledi Prhajevo žaga v Malnih. Tu je na prvotno žago vodilo 25 metrov dolgo leseno premakljivo korito, od koder je padala voda z višine 3,7 metra na kolesa s korci, kasneje lastnik preide na turbino. Lastnik ima za žago venecijanko od leta 1967 obrtno dovoljenje. Naslednja je Zaleška žaga z lastniki iz Zalesa, tej sledi zadnja žaga na območju današnje občine Bloke, Jeršanova žaga z lastnikom z Jeršanovega. Zadnji dve žagi sta razvalini.

Drugi potok pa je Bloščica; ta nastaja iz Runarščice in teče preko vseh Blok ter ponikne južno od Velikih Blok na Bloškem polju. Na slednjem, zahodno od Velikih Blok (hišna številka 62), je bila na desnem bregu žaga venecijanka »Pri Stebru«, ki pa je bila podrta leta 1968 in so danes vidni le še njeni temelji. Druga žaga venecijanka pa je bila »Pri Malnarjevih« v Velikih Blokah 1. To je odnesla povodenj in žagati je prenehala že po prvi svetovni vojni. Žagarskega poslopja danes ni več.

Leseno poslopje
žage "pri Malnarjevih"

Po drugi svetovni vojni so »naše žage pele noč in dan«, ko pa jih po letu 1952 nismo več potrebovali, je država prepovedala obrtniško žaganje na venecijankah, češ da so neracionalne, izdelki pa nekakovostni. Tako so se v letu 1954 z Uredbo in posebnim navodilom obratovanju žagam venecijankam ter Zakonom o registraciji žag začela ustavljati vodna kolesa žag. Vse to dogajanje pa ni zaobšlo Blok, saj v Zgodovinskem arhivu Ljubljana najdemo prošnji Antona Pirmana in Janeza Intiharja iz leta 1953 za izdajo ponovnega dovoljenja za žagarsko obrt. Lastnika sta dovoljenje dobila. Njuni žagi najdemo tudi v popisu obratov za predelavo lesa iz leta 1954, v katerem najdemo zanimiv podatek, da je žaga »Pri Bočku« imela kapaciteto 3m³/dan z opombo 'kadar ima dovolj vode'. Leta 1955 sta lastnika dobila odločbo o ukinitvi obrti.

Venecijanke ponovno oživijo v 60-tih letih, ko je Zakon o gozdovih iz leta 1965 na novo uredil žaganje z venecijankami ali drugimi žagalnimi napravami. To potrjuje podatek o izdanem dovoljenju Prhajevi žagi v Malnih.

V knjigi Smeri razvoja žagarstva na Slovenskem pa avtor opaža pojav »posebnih« privatnih žag. Slednje so prisotne tudi na Blokah. To so improvizirani stroji z

Žaga "Pri Bočku"
z letnico 1908

vgrajeno pomično krožno žago, ki jih ne moremo šteti za obrtne obrate in ki pravilom obratujejo le sezonsko. Ti privatni obrati so razžagovali kmečko hlodovino. Vprašanje uslužnostnega žaganja kmečke hlodovine pri nas v povojnem obdobju ni bilo nikdar ustrezno rešeno. To pa je bil tudi glavni razlog za pojav številnih privatnih žag dvomljive tehnične izvedbe in slabe varnosti pri delu.

Na Blokah pa smo imeli tudi parno žago. V eni izmed prejšnjih števil Bloškega koraka France Škrabec piše, da je leta 1923 začela na Blokah delovati parna žaga. Za pogon vseh naprav (»venecijanke«, »jarmenika« in krožne žage ter ostale pripadajoče stroje) je energijo dajala parna lokomobila. Ta žaga je obratovala do gospodarske krize v 30-ih letih prejšnjega stoletja, ker se je lastnik znašel v finančnih težavah. Leta 1939 je nov lastnik staro lokomobilo zamenjal z novejšo in zmogljivejšo ter prešel na polnojarmenik. V slednjega se je lahko vpelo toliko žagnih listov, da je bil hloed v enem samem prehodu celotno razžagan v »dile«. Žaga v kasnejšem obdobju menja več lastnikov, vse do leta 1948, ko jo nacionalizirajo. Leta 1952 jo najdemo v registru državnih gospodarskih podjetij kot Krajevna žaga Nova vas. Z zamenjavo parne lokomobile z velikim elektromotorjem se je leta 1954 spremenilo tudi ime v Elektrožaga Nova vas. Kasneje se z žagarstva preusmerijo na proizvodnjo izolacijskih izdelkov.

Bogata zgodovina žagarstva na Blokah nam v vseh teh zgoraj naštetih napravah kaže delavnost in podjetnost naših prednikov. Prav neverjetno je, kako so predniki poiskali vsak možen padec vode, majhne vode zajezili in v manjših vodah zbirali vodo na zapornicah pred žago. Za konec naj zapišem, da so venecijanke odsev davnih tehničnih dognanj in zato svojevrstni umirajoči muzeji. Pred našimi očmi stojijo kot zadnji spomeniki bogate dediščine tradicionalne energetske rabe.

Manjši model vodnega
kolesa, ki se je na tem
mestu prenehalo vrteti
leta 1968.

1950 Velike Bloke – Pred Lenčkovo gostilno

20. stoletje se je prelomilo na pol. Svetovni vojni sta bili končani, vsakega sta zaznamovali na svoj način. Pokojni Janez Praprotnik, ravnatelj OŠ v Novi vasi, je zapisal: “Življenje se je vračalo v stare kolesnice. Marsikje teh kolesnic ni bilo več. Razdrli so jih plazovi vojne, pretrgali in zasuli so jih njeni hudourniki. Usekane so bile že nove poti, marsikje v živo in počez. Treba pa je bilo živeti in delati.”

In se veseliti. Kozarec vina in šilce žganja pri tem rada pomagata, kot kaže pričujoča slika.

Pred Lenčkovo gostilno so se okoli mize spomladi 1950 dobili bloški možje, si nalili kozarce belega ter prijeli za štampre. Po vsej verjetnosti je za mokroto dal Janezonov France ob rojstvu svojega prvorojenca Franceta. Moral je biti tudi nek praznik ali nedelja, saj so nekateri pražnje oblečeni, drugi pa so ravno postorili okoli živine. Slika kaže, da na mizi najbrž ni bil prvi liter, saj klobuki že silijo postrani in gotovo je bilo že slišati pesem, ki se je prepevala v Velikih Blokah ob rojstvu novega vaščana: Eno drevce mi je zraslo, drevce zeleno ...

Ko mi je Jeršanov France ml. prinesel to sliko, sem ugotovil, da bi o vsakem možakarju, ki je na sliki, lahko sestavil roman. Nekaj stavkov si res zaslužijo, preden vse skupaj pokrije pozaba hitrega novega časa.

Jože Ponikvar – ‘tastari’ Ulčar iz Male gase je prišel v temni obleki in lajbelcu, z zanj značilnim klobukom in brčicami. Ulčar je bil letnik 1889 in je pred prvo svetovno vojno delal v ameriških rudnikih. Tam je doživel nesrečo in se po vojni vrnil domov. Bil je med ustanovitelji PGD Velike Bloke leta 1930. Po rudniški nesreči njegova noga ni bila nikoli več dobra, hodil je s palico. Ob kmečkem delu se je lotil tudi tesarskega in mizarskega dela, pa tudi popravilo stenskih ur mu ni bilo tuje. Gostilniških družb se ni ogibal, zgodb pa je imel vedno polno malho. Ko je bil v Ameriki, je že imel motor Harley-Davidson in nam je rad pokazal knjižico – ne vem, ali je bila neke vrste vozniško ali prometno dovoljenje za ta motor. Leta 1978 sem bil na vrsti za pogrebca, ko smo Ulčarja peljali k sv. Mihaelu k Fari. Bil je zadnji, ki se je “peljal” po makadamu. Cesta je bila zaprta za promet, naslednje dni so jo asfaltirali.

Andrej Zgonc – Lovran z Radleka si je privoščil šilce žganja. V gostilno pri Lenčku je prišel malo pred 2. svetovno vojno. Bil je vdovec, doma si je družino ustvaril sin in Lovran se je umaknil ‘tamladim’. V gostilni pri Lenčku je gospodar Korošec pred tem umrl in vdova, gostilničarka Helena, ter njen zet, moj stric

Korle, sta ga vzela v hišo. Imel je svojo sobo in skrbel za hlev ter kmetijo. Otroci smo radi vlekli na ušesa njegove zgodbe iz bojev v Galiciji. Ko sem kot 12-letni deček nesel venec za njegovim pogrebom v hudem predbožičnem mrazu, sem šele spoznal, da Lovran pravzaprav ni bil Lenčkov in da mu je bilo ime Andrej.

Pred njima sedi praznje oblečen **Jože Prebil** – Prebil s Hudega Vrha, mlekar in godec. S konji in vozom za prevoz mleka je bil velikokrat gost v Lenčkovi gostilni.

Janez Mulc – Korenov iz Velikih Blok, letnik 1899, je bil avstrijski vojak in Maistrov borec. Pred 2. svetovno vojno je nekaj let delal v francoskih gozdovih. Po vrnitvi domov pa se je prijel mlekarskega dela. S konjem in vozom je vsak dan in v vsakem vremenu obredel vasi okoli Ravnika in vozil mleko v mlekarno v Novo vas. Trdni so morali biti mlekariji in ni čudno, da Janeza tudi Dachau ni uničil. Tako kot mnogo takratnih fantov se je tudi Janez poročil po drugi svetovni vojni, ko je bil že krepko čez 40, in dobil hčerko. Pozimi 1952/53 so se sosedje ob napajanju živine ob bloškem mostu tudi drsali po ledu. Janez je nesrečno padel na ledu in se udaril v glavo. Ni si več opomogel, pred pomladjo je zaradi poškodb umrl.

Pražnje oblečen s svetlim klobukom je **Franc Hrbljan** – Jeršan iz Velikih Blok. Bil je letnik 1923 in edini na tej sliki takrat še fant. France je čudežno preživel grahovsko tragedijo novembra 1943 skrit pod mostno tehtnico ob cesti. Bil je vsestranski zidar in kmet. Okoli leta 1960 je šel na delo v Nemčijo, družina pa je ostala doma. S pregovorno skromnostjo in pridnostjo je v našo vas pripeljal prvi mešalec za beton in mnogo drugih strojev in orodja. Bil je velik šaljivec in pripovedovalec zgodb. Neke nedelje okoli leta 1970 smo imeli v vasi delovno akcijo pri gasilskem domu. Začelo se je zgodaj zjutraj, France in moj stric Jože sta bila mojstra, ostali smo *malavarili* in kar hitro je delo steklo. Nizko nad nami je proti Snežniku in Puli letel potniški avion z Brnika. Moral je biti še DC6. Pa se

SLOVARČEK:

štamperle: šilce
lajbelc: telovnik
šperplata: vezana plošča
verštat: mizarska delovna miza

VIRI:

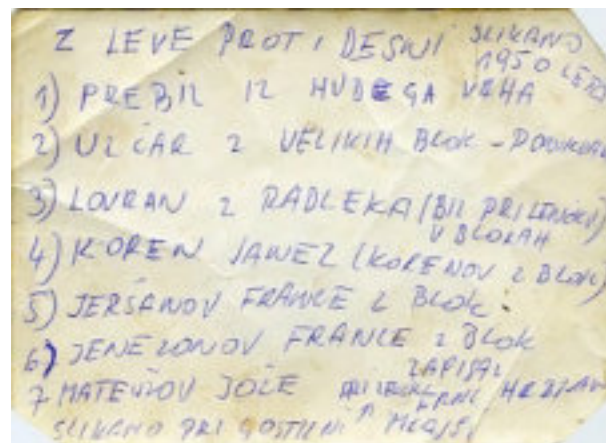
Justina Hrbljan in Franc ml., Velike Bloke
Drago Mazij, Cerknica
Marinka Lazić, Vel. Bloke
France Modic, Vel. Bloke
Jože Ponikvar, Vel. Bloke

oglasi Jeršan: “Bog ve, kam se pa tem tako mudi betonirat, da morajo it z avijonom?! Najbrž jih lopate in mešalci že čakajo pri morju!”

France Modic – Janezonov je bil letnik 1910, kmet in mizar. Med vojno je delal v partizanskih bolnišnicah v Snežniku. Po mojem toči pijačo ob rojstvu prvorojenca. Ko smo otroci potrebovali lepilo za lepljenje *šperplate* za tehnični pouk, smo vedno zavili k njemu. V hiši za vrati nasproti krušne peči je bil *verštat* in tam smo dobili kakšno kocko kleja, ki smo ga doma skuhal.

Pred družbo sedi, edini brez klobuka, moj stric Jože Mazij – Matevžev. Preživel je vse pivske tovariše s fotografije, saj je umrl predlansko leto v 99. letu starosti. Na sliki pa je kot mlad mož, ki je preživel Auschwitz, zidar in kmet. Po vsej verjetnosti mu je lepo karirasto srajco poslal eden od bratov iz Francije.

Ni bog ve kako natančen zapis, a pokojni France Hrbljan je svojemu sinu diktiral domača imena in letnico dogodka. Ta je zapisal vse tako, kot je slišal.

Lenčkovo gostilno so nedolgo za nastankom te fotografije zaprli. Domača hči Olga se je poročila z Ivanom Miklavčičem – Šemetovim z Velikega Vrha in obrt sta prenesla v novo gostilno čez cesto. Gostilna je med domačini še dolgo obdržala ime Pri Lenčku. Kmalu bo tako 100 let od odprtja Lenčkove – Miklavčičeve gostilne v Velikih Blokah.

Zapisal: Lojze Mazij

Kraj: Velike Bloke

Datum: 1950

Avtor: neznan

Zbirka: Franc Hrbljan, Velike Bloke

Skenirano: 12. 12. 2019

Oblika: fotografija

Zapis s slikami je bil objavljen na

<https://stareslike.cerknica.org/>

Po cesti gre en stari mož

Naša folklorna skupina je dobila posebno povabilo – nastop na Etnološki prireditvi pustnega izročila Notranjske. Seveda sva bili obe mentorici, Martina Ivančič in jaz, takoj za stvar. Otrokom sva predstavili nastop in jim povedali, da imamo malo časa za vaje, ker so bile vmes še zimske počitnice, vendar s trdim delom bomo zmogli. Otroci so se nastopa veselili in vsak dan po pouku pridno vadili. Na koncu so bili že kar precej utrujeni, vendar nihče ni rekel, da ne bi sodeloval. Naučili smo se nekaj bloških ljudskih nagajivk, izštevank ter pesem primerno pustni šegavosti. Svoje ljudske noše smo opremili z zimskimi dodatki: s

Razigrani folkloristi

Foto: Ljubo Vukelič

Foto: Tine Šubic

Prestrašili smo se Sevskega potecina.

pleti, ki so nam jih spletle bloške gospodinje, z volnenimi nogavicami in kapami. Na odru so naši pogumni mali Bločani odlično, samozavestno in sproščeno predstavili splet z naslovom: »Kdor kaj da, se v nebesa pripelja.« Ponosni sva na naše male folkloriste. Staršem in vsem, ki so kakorkoli pomagali, pa posebna zahvala za podporo in pomoč.

Petja Ilejšič, mentorica

Hoteli smo pregnati zimo

Zima je odšla,
ostal nam je samo še ta.

Komaj smo čakali pustni torek. Takrat se lahko preobrazimo v kogarkoli želimo. Lahko smo ptice, indijanci, kavbojci, čarovnice, vile ali grozne sile. Lahko smo gusarji tapravi ali malo bolj strašni bavbavi, lahko smo kužki ali škrti, mogoče hudički rogati. Lahko skačemo, grizemo, se kotalimo ali v obraz in telo žarimo. Lahko začaramo ali ulovimo tistega, ki res želimo. Lahko smo letni časi, ki nasujemo zimo in naredimo pomlad nam iskrivo. Vsak se v svojo masko postavi in se med ljudmi predstavi. To smo mi – prvarji, ki zimo bi radi pregnali, z njo pa tudi vse viruse, da poleti bomo vsi super in zdravi.

Učiteljica Petja Ilejšič

Mi smo zaropotali, da zimo bi pregnali.

Prelepe bloške vasi

Tudi v tem šolskem letu so učenci 5. razreda raziskovali bloške vasi. Brskali so po spletu, po literaturi in intervjuvali starejše Bločane. Tokrat predstavljajo Velike Bloke in Sveti Duh.

Pavla Ponikvar, učiteljica

VELIKE BLOKE

Velike Bloke so druga največja vas v občini Bloke. Ležijo ob hribu Lisec ki ima 872 m nadmorske višine. Velike Bloke imajo 87 hišnih števil. Ležijo na nadmorski višini 739 m. Prst je iz kraškega apnenca in dolomita. Ob obrobju Velikih Blok teče potok Bloščica, ki na koncu vasi ponikne v zemljo in se kasneje zlije v Cerkniško jezero. Znamenitosti v Velikih Blokah so: Napoleonov most, cerkev Marijinega vnebovzjetja in dva vaška vodnjaka.

Napoleonov most je dobil takšno ime zato, ker je bil zgrajen na enak način, kot so bili zgrajeni mostovi v času Napoleona. V dolžino meri 27 metrov, v širino pa 5,6 metra. Most je tako dobro zgrajen, da do danes še ni potreboval obnove. Čez Napoleonov most je bila včasih edina utrjena cesta. Po njej je nekoč tekel živahen promet od doline reke Krke, čez Bloke in dalje proti Trstu.

Cerkev Marijinega vnebovzjetja krasi lep baročni zvonik. Prezidana je bila leta 1878. V času turških vpadov so zgradili okoli cerkve tabor, kamor so se ljudje zatekali pred nasilnimi Turki. Tabor danes ni več viden.

Vaška vodnjaka so zgradili, ker so bile strehe včasih narejene iz slame in so hitro zagorele. Z vodo iz vaških vodnjakov so jih pogasili. Danes imamo v Velikih Blokah gasilski dom.

Včasih je bila v Velikih Blokah tudi vojašnica. Sedaj žal razpada, se je pa na njenem območju začela razvijati industrija, zato so začeli nekatere stavbe obnavljati,

Nekdanja osnovna šola pri Svetem Duhu

rastejo pa tudi nove zgradbe.

Eva Jernejčič, 5. r.

SVETI DUH

Bloška planota leži na skrajnem robu Notranjske med Cerkniškim poljem ter Loško in Ribniško dolino. Površina občine je 75 km², ima 45 naselij in približno 1630 prebivalcev. Leži na nadmorski višini od 720 do 800 m. Občina Bloke kot samostojna občina deluje od 1. januarja 1999.

Živim v vasi Sveti Duh. Včasih je v vasi živelo od 30 do 35 prebivalcev, zdaj pa nas tu živi 16. V vasi je tudi cerkev Svetega Duha, ki je bila obnovljena leta 1871. Od leta 1915 do 1960 je v vasi delovala osnovna šola za otroke iz sosednjih vasi: Strmica, Zakraj, Škrabče, Godičevo, Škufče, Sveti Duh, Lahovo in Lepi Vrh. Šola je bila v naši hiši. Pred 2. svetovno vojno je bila osemletna osnovna šola. Dopoldne so imeli pouk 4., 5., 6., 7. in 8. razred,

popoldne pa od 1. do 3. razreda.

Med 2. svetovno vojno je bila šola požgana. V tem času so jo premaknili na Lahovo, po vojni, ko so šolo obnavljali, pa na Škufče.

Po vojni so učenci pri Svetem Duhu lahko obiskovali pouk od 1. do 4. razreda. Dopoldne je bil pouk za 1. in 2. razred skupaj, popoldne pa za 3. in 4. razred skupaj. V vsakem razredu je bilo po 10 učencev, imeli so le enega učitelja za vse štiri razrede. Učili so se slovenščine, računstva, risanja, imeli so telovadbo in bili ocenjeni za vedenje in lep opis. Učitelj je bil zelo strog, od učencev je zahteval red in poslušnost. Če učenci niso ubogali, so bili kaznovani: stali so v kotu, dobili udarec po prstih ali pa so klečali pri tabli. V učilnici je bila tabla, učenci so s peresi pisali v zvezke. Dobili so malico. Nekaj časa je učitelj stanoval v prostorih nad učilnicami.

Svit Zidar, 5. r.

Kulturni dan

V šoli smo imeli proslavo ob Prešernovem dnevu – slovenskem kulturnem prazniku. Tudi prvarji smo se predstavili s svojo točko. Zaigrali smo igrico z naslovom Mojca Pokrajculja malo drugače. Mojca Pokrajculja je našla krajcar, zanj kupila piskrček, legla vanj in zaspala. Ponoči pa je brila burja in pritiskal je mraz. Mojco Pokrajculjo je veliko živali prosilo, ali lahko pridejo v zavetje. Vse je spustila notri, vendar je vsaka od njih prispevala nekaj svojega znanja za dobrobit vseh. Na koncu so živali še toliko povečale piskrček, da je notri lahko vstopil tudi medved. Igrico smo zaigrali prav vsi od dvajsetih učencev prvega razreda in si prislužili lep aplavz ter veliko pohval.

Učiteljica Petja Ilejšič s prvošolci

Ponosni smo na svoj nastop.

Inicialka

Konec meseca januarja smo se z »mladimi tehnik« odločili, da papir in škarje zamenjajo za »pravo« orodje. Dobili so zahtevno nalogo, da iz različnih lesenih materialov naredijo inicialko svojega imena, jo okrasijo in uokvirijo. Na razpolago so imeli vezane plošče, laminat, obrobne letvice in vse iz lesa, kar se je našlo v naši delavnici. Dela so se lotili z vso resnostjo in zagnanostjo. Po začetnih dvomih kako z vibracijskimi žagami, vrtalniki, pirografi ... je strah izginil in vsi so z

veliko vnemo ustvarjali in ustvarili čudovite izdelke. Pohvalila bi prav vse učence, ki so me tokrat res prijetno presenetili s svojimi sposobnostmi in izdelki. Bravo! Bili ste enkratni in taki tudi ostanite!

*mentorica Anica Sterle,
avtorica članka in fotografij*

To smo mi, tehniki.

Ne motite me!

Brušenje je mala malica.

Samo še to dokončam ...

Še malo okrasim ...

Vse to ...

Novice iz ŠD Extrem

Prijateljski mini turnir v Sodražici

Zadnji krog vseh tekmovanj in treningov v ŠD Extrem je tako kot vse življenje po državi zaznamovalo dogajanje in ukrepanje za preprečevanje širjenja koronavirusa v državi. Z dnem 13. 3. 2020 smo do nadaljnjega v društvu tako prekinili vse treninge in tekmovanja ter se odgovorno do vseh odzvali na ukrepe države in navodila državnih in panožnih ustanov. V nadaljevanju prispevka vam podajamo informacije in pregled dela v društvu do sredine meseca marca, ki je bilo kljub prekinitvi treningov in tekmovanj pestro in bogato.

ČLANI IN MLADINSKE SELEKCIJE ŠD EXTREM

Naša članska ekipa, sestavljena tudi iz igralcev z Blok, je v letošnjem letu do vključno predzadnjega kroga vknjižila zmagi v domači dvorani v Sodražici, kjer je bila močnejša od ekipe FK Kebelj, ter na tekmi v dvorani Bloški smučar v Novi vasi. V Novi vasi je z rezultatom 3 : 1 premagala ekipo Dlan iz Logatca. Zadetke v tej tekmi so prispevali Drejc Kljun ter domačina Teotim Hiti in Jaka Milavec. Z odlično igro se je na Blokah izkazala vsa naša članska ekipa, vključno s še dvema

domačinoma, kapetanom Blažem Rotom in igralcem Erikom Knavsom. Tekmo v Novi vasi si je ogledalo veliko število domačinov. V ŠD Extrem nas to veseli, zato smo za prihodnjo sezono že zastavili načrte za večje število tekem, ki ji bomo med sezono odigrali v dvorani Bloški smučar.

V ostalih tekmah je članska ekipa ŠD Extrem v 2. SFL remizirala na gostovanju z ekipo KMN Meteorplast iz Ljutomera, na tekmi v gosteh pri KMN Miklavž TBS team 24 pa smo morali priznati premoč gostiteljem. Napredek in rezultati naše članske ekipe nakazujejo na

to, da bo ekipa trd nasprotnik vsem tudi v naslednji sezoni.

V mladinskem delu tekmovanj se je končal skupni del. ŠD Extrem se je z dvema selekcijama, U15 in U17, uspelo uvrstiti v končnico tekmovanj, v kateri tekmujejo po tri najboljše ekipe iz dela Zahod in Vzhod. V končnici sta že odigrali prvi dve tekmi. Selekcija U19 je v konkurenci zelo močnih ekip v skupinskem delu zasedla 4. mesto na Zahodu, kar sicer ne zadostuje za uvrstitev v končnico, je pa ekipa v zadnjih tekmah prikazala velik napredek in konkurenčnost, s čimer so obeti za naslednjo sezono zelo dobri.

Mladi igralci z Blok in iz Loške doline

Članska ekipa

U13 na turnirju Cerknica Cup 2020

Selekcija U13 je barve ŠD Extrem zastopala na turnirju Cerknica Cup 2020 konec januarja v Cerknici in prikazala bojevito igro. Vsi igralci naše selekcije U13 so vhodni letniki in iz tega razloga kar precej mlajši od svojih vrstnikov, vendar se pogumno borijo z njimi in nam s svojo igro vedno znova dokazujejo, da je potrebno računati nanje, kljub temu da se jim letos ni uspelo uvrstiti v končnico tekmovanja.

Naši mladi igralci kategorij U11 in U9 pridno tekmujejo na turnirjih MNZ Ljubljana in nabirajo potrebne izkušnje. Ponosni smo na njih in na njihov napredek, zahvaljujemo pa se tudi vsem staršem, ki svoje otroke podpirajo in zanje navijajo.

V začetku meseca marca smo na trening U11 in U13 v Sodratici povabili igralce iz naših futsal šol v Ribnici, na Blokah in v Loški dolini in odigrali mini prijateljski turnir. Igralci in sodelujoči trenerji so bili zadovoljni, zato bomo, ko bo mogoče, nadaljevali s tovrstnim športnim druženjem naših igralcev.

EXTREMOVI IGRALCI V REPREZENTANCAH IN SELEKCIJAH

V mesecu februarju so se s strani NZS nadaljevali izbirni treningi –

selekcij in reprezentančni zbori selekcij. Iz ŠD Extrem so bili na izbirni trening U15 vabljeni Patrik Korenjak, Aljaž Lovrenčič in Nejc Vetrih (vratar), na priprave selekcije U17 pa Kristjan Mohar, Anže Žlindra, Andraž Gregorič in Lovro Debeljak (vratar). V ŠD Extrem pa imamo tudi reprezentanta v selekciji U21. To je vratar naše članske ekipe, Jure Vetrih. Vsem izbranim igralcem iskreno čestitamo!

ŠD EXTREM NA NOVI SPLETNI STRANI

V ŠD Extrem želimo našim članom, navijačem, sponzorjem in širši javnosti ponuditi hitrejši in sodobnejši pristop do informacij o svojem delu in delovanju. S tem namenom smo postavili popolnoma novo, sodobno spletno stran z mnogimi informacijami. Vsem želimo užitek ob prebiranju in brskanju ter čim več uporabnih informacij!

AKTUALNO

Pozivamo vse člane in njihove starše, da se v nastali situaciji v zvezi s preprečevanjem širjenja koronavirusa vedemo odgovorno do sebe in do drugih in da dosledno upoštevamo sprejete ukrepe in navodila!

Tekst in foto: ŠD Extrem

Magistrirala je

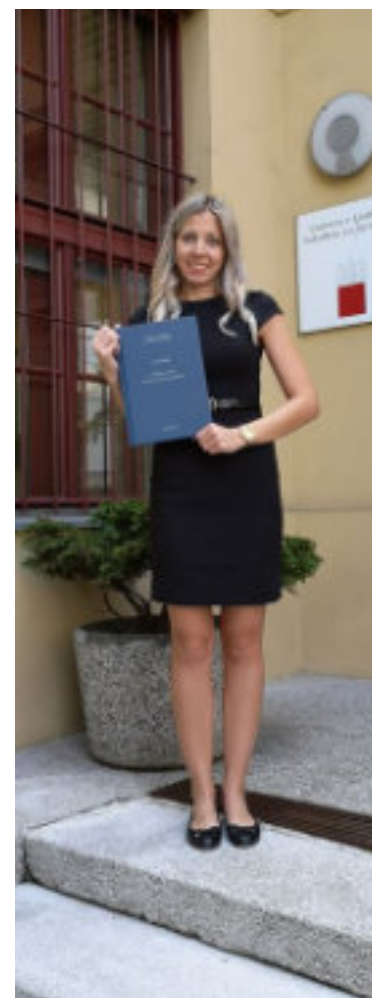
Tina Žnidaršič

Na Fakulteti za farmacijo Univerze v Ljubljani je 30. 9. 2019 magistrirala Tina Žnidaršič s Strmce in tako pri rosnih 23-ih letih uspešno zaključila še eno pomembno poglavje v svojem življenju.

Po končani Srednji šoli za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo se je vpisala na Fakulteto za farmacijo, smer enoviti magistrski program farmacije. Tini je bil med študijem vseč pester nabor predmetov. Najbolj so jo sicer pritegnili predmeti, ki so povezovali delovanje človeškega telesa in učinek zdravila (patofiziologija, anatomija, farmakologija). Veliko je bilo tudi zanimivih praktičnih vaj, praktično usposabljanje v lekarni v 5. letniku pa je študiju dalo »piko na i«. Čeprav je bil študij velikokrat naporen, saj je bilo veliko pisanja poročil ter priprav na vaje in vmesnih preverjanj, temu so sledila še izpitna obdobja, je ponosna nase, da je vztrajala.

Naslov Tinine magistrske naloge je »Analiza farmacevtskih intervencij ob odpustu bolnikov iz Univerzitetnega rehabilitacijskega inštituta Republike Slovenije – Soča«. Tema sodi na področje klinične farmacije, ki se na slovenskih tleh šele razvija. V nalogi se je osredotočala na odpust bolnika iz bolnišnice, ki bolnikom zagotavlja nemoteno oskrbo z zdravili po odpustu do naslednjega obiska zdravnika, ter njegovo izobraževanje glede zdravstvenega stanja in pravilne rabe zdravil, saj se bolnikom po odpustu iz bolnišnice velikokrat spremeni terapija. Hkrati pa je skušala ugotoviti, koliko farmacevtskih intervencij (storitev farmacevta v primeru nejasnosti, nepopolnosti ali napak na predpisanemu receptu, ki bi lahko povzročile ekonomske ali zdravstvene posledice za bolnika) je bilo opravljenih pred odpustom bolnikov in te intervencije ustrezno klasificirati.

Pridobljeni naziv magistrica farmacije Tini nudi obilo možnosti

za zaposlitev. Trenutno dela v lekarni. Poudarja, da svoj poklic vidi tudi kot poslanstvo. Veseli jo, da lahko pomaga ljudem in jim nudi prave informacije o zdravilih ter nasvete za krepitev in ohranjanje zdravja.

S študijem zaenkrat ne namerava nadaljevati, saj si je zastavila druge cilje. Sicer pa je prepričana, da se učenje nikoli ne zaključí, kar spoznava tudi sedaj na delovnem mestu. Mogoče se bo v prihodnosti odločila za opravljanje specializacije iz klinične farmacije, saj jo to področje zelo zanima.

Tina za konec pravi, da je zelo hvaležna staršem, da so ji omogočili študij, zahvaljuje pa se tudi vsem ostalim, ki so jo ta leta na različne načine podpirali.

Iskrene čestitke in veliko uspehov na poklicni poti.

Alenka P. Gornik

Bloke na sejmu Alpe Adria

V januarju je na Gospodarskem razstavišču potekal tradicionalni sejem Alpe Adria, na katerem sta združena sejma Turizem in prosti čas, ki je namenjen turistom in turističnim ponudnikom, in Gast Ekspo, ki je namenjen gostincem. Poleg tega so se letos še posebej predstavljali člani združenja Camping in Caravaning, ki so imeli na sejmu organizirano prodajo novih in rabljenih avtodomov.

Pod okriljem Turistične zveze Slovenije smo tudi Bločani predstavili Bloke kot turistično destinacijo za aktivni in zeleni turizem. Največ zanimanja obiskovalcev je bilo za dopustovanje na Bloškem jezeru, ki je v zadnjih letih postalo ena najbolj prepoznavnih turističnih točk v tem delu Slovenije. Veliko povpraševanje je bilo po kolesarskih in

Našo stojnico so posebej hvalili obiskovalci in organizatorji sejma, saj se je na njej zadrževalo največ obiskovalcev; nekateri zaradi turistične ponudbe, ostali pa zaradi brezplačnih degustacij, domačih suhomesnatih izdelkov in žganjic ter že tradicionalne prijaznosti predstavnikov, ki so delali na naši stojnici.

pohodniških poteh, kot je npr. naša Krpanova pot, saj turisti želijo aktivno preživljati svoj prosti čas, ne le poležavati na plaži.

Turistično društvo Bloke je skupaj s turističnimi ponudniki poskrbelo za degustacijo doma pridelane hrane in pijače, kar je pritegnilo ogromno število obiskovalcev izmed 15 000, ki so obiskali

sejem. Našo ponudbo je popestril prihod Martina Krpana, ministra Gregorja in samega 'presvitlega' cesarja. Kjerkoli se pojavijo, predstavljajo veliko atrakcijo.

Matej Pakiž

Združenje šoferjev in avtomehanikov

V Združenju šoferjev in avtomehanikov (ZŠAM) Cerknica vsako leto med novoletnimi prazniki obiskujemo starejše člane v občinah Bloke, Cerknica in Loška dolina, ki ne morejo več aktivno sodelovati v društvu. Naših obiskov se starejši člani zelo razveselijo in, kot pravijo, jih težko pričakujejo. Z njimi pokramljamo o prijetnih in tudi težkih trenutkih, ki smo jih doživeli vsak po svoji aktivni delovni dobi, večina za volanom. Obljubimo jim, da se drugo leto spet vidimo.

Zelo smo veseli, da se z našimi člani v začetku leta srečamo tudi na občnem zboru. Letos je potekal v soboto, 25. januarja, v Žerovnici. Pripravili smo pregled dela v letu 2019 in predstavili program aktivnosti v letu 2020. Zbora so se udeležili člani, župan občine Bloke Jože Doles, župan občine Loška dolina Janez Komidar in gostje iz sosednjih združenj - Vrhnike, Logatca, Ilirske Bistrice in Postojne. Predsednik ZŠAM Cerknica Franci Lužar je z delom zadovoljen, bi si pa želel, da bi imeli v svoji sredi še več aktivnih članov, saj so potrebe po sodelovanju pri projektih (Kolesarski izpit, Ne uporabljaj mobitela med vožnjo, Prvi šolski dan, Šolska prometna služba, Urejanje prometa na športnih in družabnih prireditvah, Svetovni dan spomina na žrtve prometnih nesreč) velike. Želimo si še več tvornega sodelovanja pri

Foto: Ljubo Vukelič

Občni zbor v Žerovnici, januar 2020

obnovitvenih del križišč, cestišč, svetlobnih opozoril ter z redarstvom in policijo. Na občnem zboru smo podelili priznanja in v svoje vrste sprejeli štiri nove člane.

Prispevek pripravil Franci Marolt

Začetek priprav na 90-letnico Jadralne šole Bloke

Upam, da se nekateri še spominjate pristrčne prireditve ob 70-letnici Jadralne šole Bloke v organizaciji Društva za zdravo življenje Bloke. Za naslednjo okroglo obletnico je RTV SLO v sodelovanju z našo osnovno šolo, občino in TD Bloke posnela enourni dokumentarni film Bloški asi.

V Gostilni Miklavčič, 19. 2. 2020

Prav je, da ponovno združimo moči in tudi 90-letnico obeležimo. Člani Zavoda Vrabc Bloke želimo to spominsko srečanje obogatiti tudi s publikacijo, zato smo se v sredini februarja sestali v gostilni Miklavčič, da smo se, poleg volitev in podelitve zahval, dogovorili o pripravah in razdelitvi vlog na slovesnosti v letu 2024.

Tako bodo Jana Zakrajšek, Simon Korenjak in Bojan Kraševc skrbeli za uradna dogovarjanja, Janez Jerman in Benjamin Ličer Bendžo pa za letalski del priprav. Skrb, da bo Vrabc ponovno poletel na fračo, sta

prevzela Edvard Lorencon in Vinko Doles, ki imata s tem dovolj izkušenj.

Na predlog Marka Malca bi letalski zgodovini Blok dodali še sosednji letališči in zapis bi tako imel naslov: **Publikacija Bloke Ribnica Kompolje 2024**. Za zbiranje in urejanje je zadolžen Marko Malec, za izvedbo pa Borut Podgoršek.

Naš najmlajši član, osmošolec Nik Premerl, bo skušal pritegniti k sodelovanju tudi osnovnošolce, direktorica Jana Zakrajšek pa ostale lokalne NVO ter občino. Celostno grafično podobo smo zaupali Božidarju Strmanu Mišotu. Če utegnete, če vas zanima – vsi lepo vabljeni k sodelovanju.

Če bodo razmere dovoljevale, nam bo Marko Malec osnutek Publikacije prinesel pokazat že na naš 10. sestanek, ki bo predvidoma v soboto, 23. maja 2020. Točen datum in uro lahko preverite na www.mojaobcina.si/bloke/. Dobrodošli.

Martina Hribar

Foto: Milan Korbar

Od leve proti desni: Jana Zakrajšek, Edvard Lorencon, Benjamin Ličer Bendžo, Nik Premerl

Pogovorni večer Odrinimo na globoko

Za spomladanski pogovorni večer je Zavodu Vrabc Bloke svoje prostore ponudila naša knjižnica. Gostili smo Tatjano Rupnik iz Vipavske doline. Zaposlena je na Ministrstvu za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, s pomočjo Karitas Koper pa uspešno nadaljuje pilotni program pokojnega psihologa in psihoterapevta Bogdana Žorža.

Povedala je, da se preko sto prostovoljcev vključi v vodene projekte z animacijami, kjer imajo otroci in mladi priložnost za utrjevanje socialnih vezi med vrstniki. Še posebej program »Popoldan na cesti« je zelo lepo sprejet in obiskan.

Ob poslušanju pozitivnih zgodb nam je 90 minut pogovora prehitro minilo, zato so se obiskovalci v prijetnem pogovoru zadržali še lep čas. Tako smo pričakali Marka Malca iz Kranja in Boruta Podgorška iz Škofje Loke, ki sta prihitela na kasnejši sestanek našega zavoda. Sta avtorja knjige Zaljubljeni v letenje, kjer so zgodbe pilotov tudi iz Jadralne šole Bloke. Naši gostji, knjižnici Nova vas, šolski knjižnici ter Niku Premerlu sta podarila omenjeno knjigo.

Privoščimo si, da kdaj odrinemo na globoko, kot je Tatjana

Od leve proti desni: Nik Premerl, Borut Podgoršek, Martina Zakrajšek, Martina Hribar, Marko Malec, Tatjana Rupnik

Rupnik naslovila ta večer. Vabljeni tudi na jesenski pogovorni večer z Martino Veseljko, ko bo tekla beseda o harmonični komunikaciji.

Martina Hribar

Foto: Arhiv Zavoda Vrabc Bloke

Kavbojski plesi

Lansko jesen smo na Blokah začeli s tečajem Country line dance oz. kavbojskih plesov v vrstah. Take plesne so v 50. letih plesali v western barih in saloonih na ameriškem zahodu.

Country ritmom se prepuščamo enkrat tedensko v dvorani nad knjižnico. Plešemo odrasli in nekaj otrok. Obujemo kavbojske škornje, si nadenemo kavbojski klobuk in že smo pripravljeni. Pleše se na vse štiri strani oz. na vse štiri stene. Plesalci plešemo sami in moramo biti med seboj usklajeni.

Pod vodstvom simpatične inštruktorice Tanje iz Colorado Country line dance so vadbe prijetne in zabavne. Tudi miselno so dovolj naporne, saj se na uro naučimo tudi do dva nova plesa. Kakšen dan pa si vzamemo le za utrjevanje naučenega.

V decembru smo se z avtobusom odpeljali na skupinski ples kluba v Bertoke, kjer nas je plesalo lepo število Country plesalcev. Opazili smo, da smo Bločani med mlajšimi plesalci, saj se druge te plesov udeležujejo tudi starejši. Je pa to ples za vse generacije.

Konec februarja smo izvedli svoj prvi nastop, ko smo se z veseljem odzvali povabilu, da zapešemo na okrogli obletnici v gasilnem domu. Z nastopom smo bili zelo zadovoljni in verjamemo, da smo skupaj s slavljenko gostom popestrili dogajanje na plesišču.

Uživamo v teh plesih in se zabavamo. Najbolj zavzeti bomo vztrajali vse do poletja.

Maja Ponikvar

Foto: Vesna Grilc

Foto: Vesna Grilc

Foto Arhiv

Foto Tanja K.

Foto: Simona Anzeljc

Plesali za starejše ljudi

Člani Društva Bloški plesalci smo svoje navdušenje nad plesom prikazali v Deos Cerknica.

Pod geslom "Starejši za starejše" smo s svojim nastopom želeli popestriti njihov vsakdanjik in praznovanje rojstnih dnevo njihovih stanovalcev.

Pričakali so nas v prav lepo praznično okrašenem domu.

Program in koreografijo nam je pripravil naš strokovni vodja Ivan Korelc.

Za uvod smo slavljenec zapeli Vse najboljše za vas. Naš prvi ples je bil skupinski blues ob pesmi Bela snežinka. Sledila je polka Ena po domače in verižni valček ob pesmi Sveta noč. Skupinske nastope sta popestrila zakonca Žnidaršič, ki sta ob skladbi Jingle Bels zaplesala tehnosving. Zaplesali smo še krožno polko, plesalke pa linijski ples "Senjorita Margarita". Program smo zaključili z Jenkovo četvorko, ki jo plešemo, kot jo je učil diplomirani mojster Jenko.

Po predstavitvi slavljenec in sprejemu čestitk smo v lahkotnem plesu povabili na plesišče tudi stanovalce in zaposlene. Vsi ne zmorejo plesati, so pa bili deležni čudovitih sladkih kanapejev božičkovih kopic, ki sta jih pripravili Jožica in Miljana Kraševc.

Stanovalci in zaposleni so aktivno sodelovali ob našem nastopu. Peli so in nas spodbujali z aplavzom. Med vse prisotne so razdelili rojstnodnevno torto.

Povabili so nas v sejno sobo in nas prijetno pogostili. Direktorica ga. Biserka Levačič

Nelec se nam je z navdušenjem zahvalila in nas povabila, da še kdaj pridemo.

Zagotovo se bomo vabilu odzvali, saj smo bloški plesalci tudi člani Slovenske filantropije in pridruženi člani Slovenske mreže prostovoljskih organizacij. S svojimi nastopi želimo popestriti kulturno dogajanje. Veseli in ponosni smo, da lahko drugim in sebi polepšamo dan, jim privabimo na njihove obraze nasmeh in zadovoljstvo.

posebna radost, ki mi ob glasbi in gibu daje polet, ki mi omogoča polno sprostitvev. Ob nastopu je bila prisotna tudi trema. Odgovornost do drugih mi daje dodatno moč, da stisnem iz sebe maksimum. Tudi v seniorskih letih lahko osebnostno rastem.

Ivanu Korelcu in Ireni Elsner se zahvaljujem za njune številne prostovoljne ure pri pripravah za nastop. Igorju Vidrihu iskrena hvala za fotografije in video posnetke,

Nekaj dni po nastopu smo si ogledali tudi posnetke nastopa, ki nam jih je mojstrsko pripravil naš član Igor Vidrih. Zadovoljni smo bili, čeprav vemo, da smo lahko še veliko boljši.

Zame je ples prečudovito razvedrilo in druženje, ki me vsestransko bogati. Je

Jožici in Milojki za božične kاپice, hvala pa tudi vsem članom – skupaj zmoremo.

Vesela in ponosna sem, da sem članica Bloških plesalcev.

Zdenka Milanovič

Nismo sami

V času, ko pišem ta prispevek, po svetu razsaja pandemija koronavirusa. Slovenski škofje so se odločili za ukrepe, da se zaščitijo in upočasnijo širjenje te bolezni. Tako so do nadaljnega v Cerkvi odpovedana kakršnakoli zbiranja več ljudi. Do preklica ne bo niti nedeljskih svetih maš z ljudstvom.

Sam sem prepričan, da je vsaka stvar tudi za nekaj dobra. Zunanje razmere nas prisilijo, da se ustavimo ali vsaj upočasnimo svoj tempo, da se srečamo s samim seboj, s svojo realnostjo, ki je včasih tudi zelo boleča. Prvi pogoj, da bi mogli živeti v miru z drugimi, s sosedi, s sozakoncem, z bratom, s sestro, s

duhovni boj, saj je lažje in prijetnejše oklepiti se poznanih, utečenih in lahkotnih načinov osmišljanja svojega življenja. Instant odgovori se nam ponujajo na vsakem koraku. Kljub vsemu je vredno hoditi po tej poti. Ker odgovor obstaja. Ker obstaja nekaj, ali bolje Nekdo, v katerem lahko človek najde ta

odgovor. Nismo sad naključja. Tudi nas Bog ni ustvaril za to ali ono stvar, v kateri tako pogosto iščemo svojo izpolnitev. Ustvaril nas je zase. Obstajamo, ker želi, da bi v njem našli svojo izpolnitev. To je spoznal sveti Avguštin, ki je po letih iskanja »instant odgovorov« našel svoj pristan v Božjem naročju. Takrat mu je bilo dano spoznanje, ki velja za vsakega: »Zase si nas ustvaril, o Bog, in nemirno je naše srce, dokler se ne spočije v tebi«. Sveti Ignacij Lojolski je kot ranjeni vojak v času svojega zdravljenja imel čas za razmišljanje in branje knjig. Prišel je do spoznanja, da obstajata dve vrsti knjig: oboje so prijetne za branje. Vendar se je po enih čutil praznega, po drugih pa je užival veselje tudi, ko jih je odložil.

Mislím, da je to lahko vodilo tudi za nas. Držimo se tistega, kar nam prinaša veselje na daljši rok, ne samo in zgolj v času trajanja ugodja. Živeti je potrebno za višje cilje, ne za trenutno ugodje. Pomembno je, da v poklicnem delu, za katerega namenimo velik del svojega življenja, vidimo več kot zgolj sredstvo za zaslužek. Naše delo mora biti opravljeno z namenom, da bom nekemu na nekem področju omogočil dobro, ki mu bo pomagala, da bo tudi ta lažje opravil svoje poslanstvo. To je tisti temelj, na katerem bomo lahko gradili lepši in boljši svet.

Simon Virant, župnijski upravitelj

Izlet na Jezersko k župniku Branetu Zadniku, ki je bil nekoč na Blokah in tudi pri Svetem Vidu. Tam smo bili iz vseh treh župnij 1. februarja.

starši, s prijatelji ... je, da si v miru s seboj, da si v stiku s svojim notranjim svetom, s svojim Bogom. Za to pa si je potrebno vzeti čas, v katerem ne bežiš od samega sebe v zunanji hrup glasov, kričečih podob, nenehnih aktivnosti, nenehnega hlastanja za novicami, sledenju reklamam, ki v nas ustvarjajo umetne potrebe po stvareh ipd. Današnja tehnologija zabavne elektronike in visok materialni standard nam omogoča prav to, da se umaknemo od sebe, da pokrijemo nerazčiščene teme, da svoje doživljanje, ki je kdaj težko, nepredelano, potlačeno, potisnemo pod preprogo.

Postni čas, v katerem smo, pa nas vabi k temu, da bi se znali odklopiti od stvari, ki so sicer prijetne, nam prijajo, nudijo takojšnjo potešitev, tolažbo, pomiritev, vendar nas po drugi strani tudi priklepajo nase, nas potegnejo, posrkajo vase in nas na ta način pravzaprav usužnjujejo, hkrati pa puščajo od znotraj prazne, nepotešene. Biti sam s seboj in svojim Bogom je naporno, včasih je to prava notranja puščava, v kateri pridejo na plan vse mogoče stvari, dogodki, rane iz preteklosti, strahovi, vprašanja življenja, smisla, našega izvora in cilja. Vztrajati v tem »očiščujočem ognju«, ki použiva balast, ni lahka naloga, je

Velikonočna oznanila:
www.zupnija-bloke.si

Birmanski vikend, ki je potekal od 7. do 9. februarja pri Sveti Trojici. Na njem je bilo 28 birmanskih kandidatov iz vseh treh župnij, poleg so še animatorji in voditeljica programa ga. Polona Vesel Mušič.

Narava je zdaj najboljše otroško igrišče

Ko smo načrtovali prispevek o projektu Živa narava, so naša življenja še tekla v ustaljenem ritmu. Zaradi širjenja novega koronavirusa pa se je to v zadnjih tednih močno spremenilo. Številnim vsakodnevnim aktivnostim smo se morali odpovedati in mnogi večino dneva preživimo v svojih domovih. A (tudi) v tej situaciji je življenje na vasi veliko bolj prijazno do ljudi. Če se v mestih ljudje zunaj svojih domov težko izognejo srečevanju drugih, pa to vsaj na Blokah ni problem. V bližini naših domov bo vsak našel dovolj neobljudenih poti, na katerih se bo lahko sprostil in naužil svežega zraka brez tesnih stikov z drugimi. Lahko se odpravimo na

sprehod ali tek. Še posebej zjutraj ali v večernem mraku lahko opazujemo živali in prisluhnemo petju ptic. Opazujemo lahko prebujanje narave in poskušamo prepoznati čim več spomladanskih cvetlic. V teh razmerah je narava najboljše otroško igrišče, kamor lahko peljete svoje otroke. Igrate se lahko različne igre: postavite skrivališče iz vej, s storži ciljate na tarčo, se preizkusite v spretnosti skakanja čez veje ali v iskanju različnih naravnih predmetov. A v naravi se vedimo spoštljivo in ne pozabimo, da bodo živali v prihodnjih mesecih polegale mladiče.

Prav spodbujanje prebivalcev k obiskovanju narave pa je tudi rdeča nit

projekta Živa narava, z izvajanjem katerega smo začeli na začetku letošnjega leta. Če želimo, da bodo ljudje razumeli prizadevanja za ohranjanje narave in bodo zato tudi pripravljene spremeniti svoje vedenje, morajo naravo doživeti, jo opazovati in razumeti. Številne tuje študije kažejo, da ima igra v naravi pozitivne vplive na družbeno, čustveno, intelektualno in fizično dobrobit otrok. Prav tako možnost igre v naravi v otroštvu pomembno prispeva k oblikovanju okoljskih vrednot in naravovarstvenega vedenja. V projektu *Živa narava* bomo izvedli celovito ozaveščevalno kampanjo, s katero bomo okrepili zavedanje prebivalcev o pomenu ohranjene narave ter jih spodbudili, da si bodo vse generacije prizadevale za njeno ohranjanje.

Projekt Živa narava poteka na območju LAS Notranjska od 1. 1. 2020 do 30. 9. 2021. Njegov vodilni partner je Zavod Symbiosis z Blok,

ŽIVA NARAVA

Vabimo vas, da spremljate aktivnosti projekta Živa narava na spletni strani ziva-narava.si. Za več informacij o posameznih dogodkih nam pišite na info@zavod-symbiosis.si ali nas pokličite na tel. 031 502 566.

partnerji pa Zavod Jezerski hram, Društvo dolomitne lutke, Turistično gostinski center Jezerski hram d. o. o. Projekt je financiran s sredstvi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

Na začetku marca smo že zaključili prvo projektno aktivnost – raziskavo odnosa lokalnih prebivalcev do narave. Javnomnenjska raziskava, ki jo je za nas opravilo podjetje Parsifal, je postregla z nekaterimi zanimivimi rezultati. Te bomo predstavili v prihodnji številki Bloškega koraka.

V nadaljevanju projekta bomo izvedli številne ozaveščevalne aktivnosti. Letošnjo pomlad smo načrtovali popise dvoživk s skupinami prostovoljcev, vendar bomo to aktivnost verjetno morali prestaviti na naslednjo pomlad. Če se bo položaj s koronavirusom do jeseni izboljšal, bomo takrat za prebivalce treh notranjskih občin organizirali več aktivnosti: predavanja o različnih tematikah s področja varstva narave, razstavo fotografij narave nekoč in danes. Za pozno jesen načrtujemo tudi predvajanje angleškega filma »The Project Wild Thing«, ki na zabaven način prikazuje, kako pomembno je, da otroci preživljajo prosti čas v naravi.

V prihodnjem letu bomo izvedli tudi tri izlete za odrasle prebivalce, na katerih bo poudarek na spoznavanju vrst in njihovih življenjskih okolij, ter pripravili še šest drugih tras za izlete na območju LAS.

Naravo bomo doživljali tudi preko igre. Zasnovali bomo deset iger za otroke ter v vsaki projektni občini organizirali aktivnosti za otroke v naravi. Delavnice bodo namenjene otrokom, pa tudi njihovim skrbnikom. Igre bomo predstavili na spletu in jih popestrili s kratkimi video posnetki postopkov izvedbe in na ta način družine spodbujali k druženju v naravi.

Jana Kus Veenliet,
Zavod Symbiosis

Zaključen projekt ŠPAJZA

Zaključilo se je leto 2019, zaključili smo tudi projekt ŠPAJZA, ki se je izvajal v okviru programa LAS Notranjska. O dejavnostih smo vas obveščali že v prejšnjih dveh številkah glasila, zato vam je znano, da projekt temelji na varovanju okolja ter izvajanju dejavnosti,

Špajza na Rakeku

ki prispevajo k temu. Lokalne prebivalce želimo vzpodbuditi k zdravemu, aktivnemu načinu življenja. Z izvedbo treh delavnic smo dokazali, da imamo za pripravo zdravega obroka vedno dovolj časa, da je zdrav obrok

tudi cenovno dosegljiv. In da se zdrav način življenja »splača«. V projektu so sodelovale tudi osnovne šole Stari trg, Bloke in Cerknica. Tako so v zadnjih štirih mesecih otroci sodelovali v raznih dejavnostih, krožkih, delavnicah. Na različne načine so spoznavali pomen zdravega, aktivnega načina življenja. Z januarjem sta začela z obratovanjem tudi oba prodajna avtomata, v katerih bo moč kupiti lokalne kmečke pridelke in izdelke. V avtomatu je možnost ponudbe desetih artiklov. Za začetek bo tako možno kupiti lokalno pridelano moko, med, konopljin čaj in konopljino moko. Sčasoma pa se bo ponudba lahko razširila glede na ponudbo in povpraševanje ter tehnične možnosti aparatov in artiklov v njih. Oba avtomata sta postavljena ob glavni cesti z možnostjo parkiranja – eden stoji na Rakeku, na Partizanski cesti 8a – poleg pošte, drugi pa je v Cerknici, na Cesti 4. maja 75 – pred Lepotnim ateljejem AINE. Oba avtomata bosta obratovala 24 ur dnevno, vse dni v letu. Vsem partnerjem se za dobro, korektno sodelovanje zahvaljujem, za podporo se zahvaljujem tudi Občini Cerknica. Vse vas pa vabim, da začnete uporabljati »Špajzo«.

Mihaela Klančar

Špajza v Cerknici

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja Evropa investira v podeželje

Mami, kaj je koronavirus?

Dokler je bil koronavirus na začetku letošnjega leta omejen na azijske države, so pri nas novice o njem dosegle predvsem odrasle. S prenosom virusa v Evropo in njegovim širjenjem v Sloveniji pa je to postala vsakodnevna tema. Besede, kot so virus, epidemija, karantena, so postale del dnevnih novic in pogovorov, ki dosežejo tudi naše otroke. Če ne prej, so otroci ugotovili, da se dogaja nekaj resnega, ko so se zaprle šole in vrtci.

Tudi otrokom se je zaradi epidemije korenito spremenilo življenje in lahko zaradi tega doživljajo stisko. Otroci ne obiskujejo šole, nimajo neposrednega stika z učitelji in vrstniki, zato smo starši edini, ki lahko dejstva o koronavirusu na razumljiv način predstavimo otrokom. Pomembno je, da razumejo, kaj virus pomeni za ljudi in zakaj so se države po vsem svetu odločile za tako stroge ukrepe omejevanja stikov.

Ko začnete pogovor, poskusite ugotoviti, koliko otroci že vedo o koronavirusu. Morda so iz televizijskih programov in spleta že izvedeli veliko informacij. Dovolite jim, da

vam zastavijo vprašanja in bodite pripravljeni, da ponudite odgovore, primerne njihovim razvojni stopnji. Nekaj odgovorov na pogostejša vprašanja navajam v nadaljevanju. Če kakšnega odgovora ni med njimi in ga sami ne veste, ni nič narobe, če otroku odgovorite, da boste preverili in mu povedali nekoliko kasneje. Nekaterih odgovorov o koronavirusu pa za zdaj še nimajo niti znanstveniki, saj je v le nekaj mesecih nemogoče razvozlati vse mehanizme delovanja in vplive virusa na ljudi.

Pomembno je, da otroke po eni strani pomirimo, da zaradi virusa niso neposredno

ogroženi. Po drugi strani pa morajo mlajši razumeti, da bomo z omejevanjem stikov upočasnili širjenje virusa in omogočili ustrezno zdravljenje tistim skupinam ljudi, ki so zaradi virusa veliko bolj ogroženi. To so predvsem starejše osebe ter osebe s predhodnimi boleznimi.

Kolikor se le da in nam dopušča čas, se vsak dan odpravimo v naravo, na območja, kjer je manj verjetno, da bomo naleteli na druge sprehajalce. Vitamin D, ki dokazano pomaga pri izboljšanju imunskega sistema, nastaja v telesu, kadar smo izpostavljeni sončni svetlobi. Za sprehode izbirajmo manj

NAJPOGOSTEJŠA VPRAŠANJA O KORONAVIRUSU

Kaj je virus?

Virus je majhen skupek dednega materiala, ki ga obkroža beljakovinska ovojnica. Virusi nimajo celičnega jedra in se lahko razmnožujejo le znotraj celic gostitelja. So tako majhni, da jih ne moremo videti s prostim očesom niti z navadnim mikroskopom, temveč ga lahko opazujejo le strokovnjaki s posebnim elektronskim mikroskopom.

Kaj pa je koronavirus?

Na svetu obstaja zelo veliko vrst virusov, ki imajo lahko za gostitelje človeka, druge živali, rastline in celo bakterije. Zaradi preproste zgradbe se lahko hitro spreminjajo (rečemo, da mutirajo). Koronavirusi so skupina virusov, ki imajo za gostitelje različne vrste sesalcev in ptic. Novi koronavirus, ki so ga poimenovali SARS-CoV-19, je bil že znan iz populacij netopirjev in je prešel na novega gostitelja – človeka.

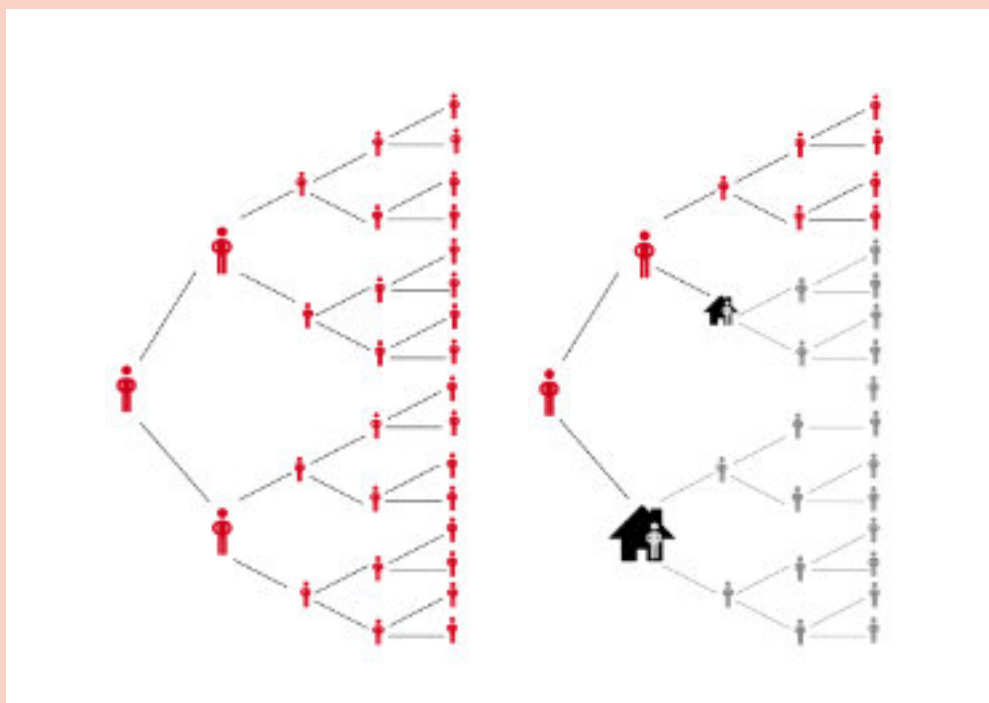
Kaj povzroča koronavirus?

Novi koronavirus povzroča bolezen COVID-19. Pri večini ljudi je potek bolezni blag, z znaki, ki so podobni kot prehladu ali gripi. Pri približno petini ljudi pa pride do oteženega dihanja ali se celo razvije virusna pljučnica. Za zdravljenje teh težav še ni posebnih zdravil, obolelim lahko le

olajšamo dihanje s posebnimi medicinskimi napravami (respiratorji), zato morajo v bolnišnico.

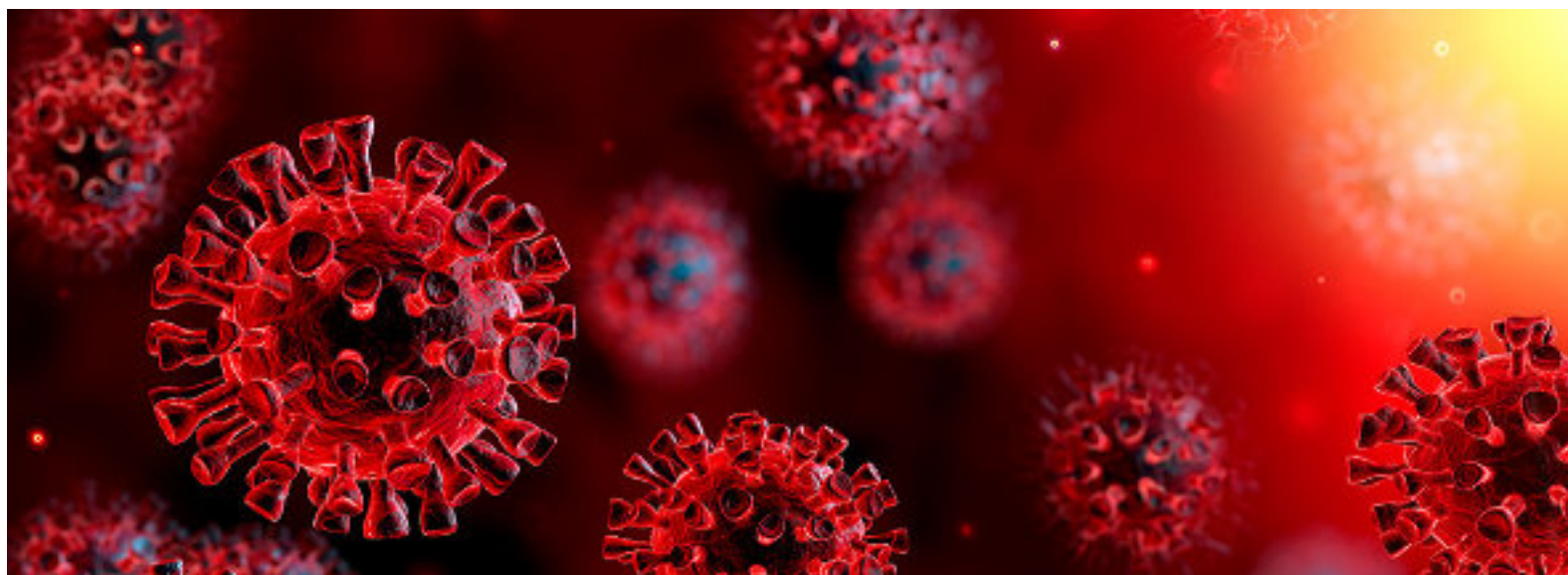
Zakaj se koronavirus tako hitro širi?

Virus, ki okuži človeka, se začne v njegovih celicah razmnoževati, nato pa se prenaša na druge ljudi s kapljicami, ki jih oboleli izloča s kašljanjem in kihanjem. Te kapljice z virusi ostanejo tudi na rokah ter na

Koronavirus se zelo hitro širi med ljudmi. En človek v povprečju okuži 2 do 3 ljudi.

Če ostanemo doma in omejimo stike z drugimi, bomo bistveno prispevali k upočasnitvi širjenja virusa in razbremenili bolnišnice.

obljudene poti. Če pa kljub temu naletimo na druge sprehajalce, ni treba panično bežati proč. Nikar ne glejmo v tla, temveč pozdravimo in z ohranjanjem razdalje in brez stika na kratko poklepetamo.

Zdaj je že jasno, da epidemija koronavirusa ni le zdravstvena kriza, temveč bo imela velike posledice za družbo in gospodarstvo.

Starši smo upravičeno zaskrbljeni za svoja delovna mesta, kar lahko v družino prinese negotovost in nemir. Ta nemir moramo, kolikor je le mogoče, predelati sami ter s partnerjem in ga v čim manjši meri prenašati na otroke. Epidemija koronavirusa bo zagotovo spremenila tudi družbo. Morda bodo nekateri globoko zakoreninjeni vzorci,

kot npr. stisk rok ob pozdravu, izginili. Morda še nekaj časa ne bomo smeli ali upali potovati. Kljub temu pa bomo morali najti nove načine za negovanje socialnih stikov, saj so prav ti gradniki človeške družbe.

Pripravila: Jana Kus Veenvliet

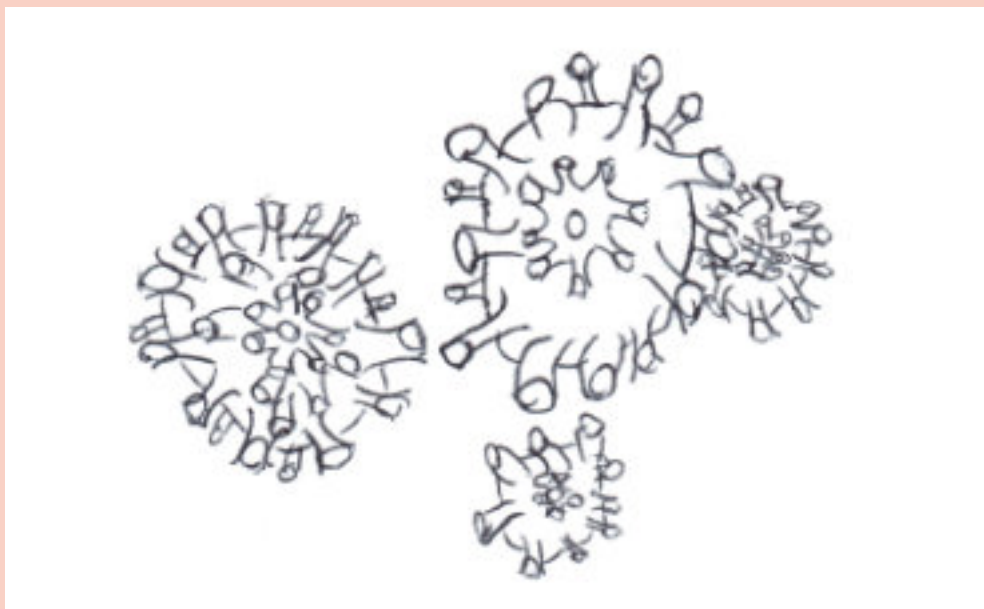
različnih trdih površinah in se ob stiku prenašajo na druge ljudi. Ker je virus šele nedavno prešel na ljudi, nanj nimamo odpornosti (naš imunski sistem ga ne more hitro prepoznati in uničiti), zato virus zlahka okuži veliko število ljudi. K hitremu širjenju prispeva tudi to, da osebe širijo virus, še preden so znaki obolezlosti zelo očitni in lahko nevede razširjajo okužbo. Virus se je v nekaj mesecih razširil po vsem svetu tudi zaradi množičnega potovanja ljudi med državami in kontinenti.

Zakaj ne smemo v šolo in se družiti s prijatelji ter sorodniki?

Ker se virus širi izjemno hitro in se lahko v kratkem času okuži mnogo ljudi, pričakujemo, da bo zdravljenje v bolnicah potrebovalo veliko ljudi. Da bi upočasnili širjenje virusa, so bili sprejeti ukrepi za omejitev stikov z ljudmi. Dolgoročno bo verjetno zbolelo enako število ljudi, vendar se bodo razporedili na daljše časovno obdobje, tako da bo v bolnišnicah (z vsemi ukrepi, ki jih te sprejemajo) dovolj prostora za pomoč osebam s težjim potekom bolezni.

Kaj lahko naredimo?

Najbolj lahko prispevamo tako, da spoštujemo omejitve druženja in gibanja na javnih mestih. Čeprav je to težko in zagotovo vsi pogrešamo stik s prijatelji in

Risba: Lars Veenvliet

Koronavirusi imajo kroglasto obliko, na beljakovinskem ovoju pa so izrastki, ki imajo na vrhu obliko krone. Po tem so tudi dobili ime, saj korona v latinščini pomeni krona.

sorodniki, je ta ukrep nujen, da zmanjšamo hitrost širjenja virusa. Koronavirus bo verjetno za dolgo obdobje spremenil naše vedenje. Če ne prej, se bomo zdaj morali vsi naučiti temeljitega umivanja rok. Natančno umivanje rok z milom učinkovito odstrani virus, saj milo uniči beljakovinsko

membrano virusov. Otroke naučimo, da si med umivanjem zapojejo kakšno kratko pesmico, saj bo le tako umivanje dovolj dolgo, da bo tudi dejansko učinkovito. Kadar nimamo na voljo vode in mila, lahko uporabimo tudi razkužilo z dovolj visoko vsebnostjo alkohola.

Pustne knjige v bloški knjižnici

Enoto Ivana Čampa Nova vas so 25. februarja popoldne obiskale prav posebne pustne knjige. Hm ... Za knjižne police so bile prevelike, v razstavno vitrino niso mogle, pa so si izbrale nekaj izvodov gradiva iz novovaške knjižnične zbirke, se z veseljem postavile pred fotoaparater se z nasmeškom na obrazu odpravile nazaj proti domu. Ob zapisanih zanimivostih, ki jih v knjigah ne zmanjka, je družinica preostanek veselega pustnega torka preživela v svojem najljubšem domačem kotičku.

Anita Leskovec

Turizem ob Bloškem jezeru v letu 2019

Bloško jezero s svojo lepoto, neokrnjeno naravo, majhnostjo ter z mnogimi aktivnostmi, ki jih v okolici ponuja, privablja še tako zahtevne obiskovalce. Prav v vsakem letnem času se najde kaj primernega za

gostje iz Slovenije. Ker je Slovenija majhna država z raznovrstno ponudbo na vseh področjih, se trudimo goste zadržati čim dlje. Z lanskim letom nam je to tudi uspelo. Gostje si v prvih dneh ogledajo in odpočijejo v bližnji

vsakogar. V spomladanskem času in s prvimi toplimi in sončnimi dnevi s svojo mirnostjo in petjem ptic privablja mnoge pohodnike in tiste, ki želijo za trenutek pozabiti na hiter življenjski ritem. Poletni čas je sam po sebi čudovit, povsod odmeva otroški smeh, veliko je kopalcev in tistih, ki se umaknejo pred vročino velikih mest. V zraku se čuti veselje in umirjenost. Jesen zavita v paleto rumeno-rdečih barv kar kipi od mogočnosti, obiskovalci pa poskušajo izkoristiti še zadnje tople dni. A ker ima vsako obdobje svoj čar, ne smemo pozabiti na zimo. V dneh brez snega iščemo izgovor za sprehod po svežem zraku, v mrzlih in zasneženih dneh pa je odlična točka za tek na smučeh, kepanje, delanje snežakov in drsanje na jezeru. Ljubiteljem ribolova je le-ta omogočen čez celo leto.

V glampingu (glamurozno kampiranje) ob jezeru smo v lanskem letu zabeležili večje število turistov kot v prejšnjih letih. V glavni sezoni (julij in avgust) smo gostili pretežno tuje goste; po številu nočitev je bilo največ gostov iz Belgije, Nizozemske, Francije, Italije in Nemčije. V ostalih mesecih pa prevladujejo

okolici, nato pa obiščejo tudi bolj oddaljene kraje, njihove zanimivosti, kulturo, gastronomijo, se udeležujejo športnih aktivnosti ...

Bloško jezero postaja iz leta v leto bolj priljubljena točka. Krpanov pohod zadnji vikend v aprilu množično privablja pohodnike, da brez časovnih omejitev oz. tekmovanja prehodijo pot v dobri družbi, v razmišljanju, za dobro počutje ali tradicijo. V brunarici ob jezeru prirejamo vsak petek v poletnih mesecih ob primerni ponudbi hrane akustične in tematske večere s prijetno glasbo, ki sovpada z okoljem.

Med šolskimi počitnicami poskušamo z različnimi zanimivimi in brezplačnimi delavnicami bloškimi otrokom popestriti vsaj delček njihovega prostega časa. V interesu nam je sodelovanje z lokalnim prebivalstvom, saj lahko le tako izboljšamo ponudbo, prepoznavnost ter medsebojne odnose.

Dobrodošli!

Petra Lovšin

KRIŽANKA

KRIŽANKA										BLOŠKI KORAK	GLADKA VOLNA ANG. OVC	KONČNA OBDELAVA MATE-RIALA	SKLA-DATELJ SAVIN	IGRALEC	
AVTOR: MARKO DREŠČEK	LOGIČEN POMEN, POANTA	SLOV. UČITELJ IN GALERIST	OPLOV MODEL	SPODNJI DEL POSODE	AMER. KOŠAR-KAR (SHAWN)	IVAN TAVČAR	PETER PREVC AVSTRAL. MEDVED			VOJAŠKA ENOTA GRŠKA ČRKA					
ZDRA-VILNA ZELNATA TRAJ-NICA											ROMAN WOLEJA SOYINKE TOYOTIN AVTO				
PRIPR. ZA MERJENJE JAKOSTI MAGNET. POLJA												SIMON JENKO PRI-BALTSKA DRŽAVA			
STALNA BESEDNA ZVEZA						AM. IGRALKA (JESSICA) DRUGI JAZ (LAT.)				EVROP. GORSTVO ŠVEDSKI SMUČ. CENTER					
ZAČIMBA IZ MORJA				DRŽAVA V MIKRO-NEZJI AM. IGR. (JOANNE)					MESTO V KASTILJI TRGOV-SKO BLAGO						
PESNIK IN NOVINAR BABAČIČ					LASTNIK PODJETJA Z LADJAMI VRBA IVA (NAREČ.)						ZVOK Z DOLOČ. VIŠINO LIHO ŠTEVILO				
LIZA MINNELLI			ZADNJICA ZDRA-VILNA RASTLINA JETIČNIK				REKA V HERCE-GOVINI VRSTA OPICE								ANTIČNO GLAVNO MESTO HALKI-DIKE
POMOČ: PALAU, IDIOM, LETE	ŠVIC. ESEJIST (DENIS DE) MAJHNA DEKLICA									KOŠARKAR TVRDIČ SL. KAR-DINAL (FRANC)					
HLADNO OROŽJE ZA SEKANJE				AVANS VZDEVEK SLAVKA ŠORNA			NEKD. SKAKALEC RAŠKA NADLEŽNA ŽUŽELKA					ALUMINIJ STARO JUDOV-SKI KRALJ			
SANI ZA PREVOZ POŠKODO-VANCEV					KNJIGA HRVOJA HITRECA ERVIN ČURLIČ						OČKA GLAVNI VEZNIK				
MESTO V NEVADI									THOMAS ALVA ?						
OSATU PODOBNA RASTLINA									SREDIŠČE SLOV. GORIC						

Japonske svilenke

V teh časih osame in izogibanja fizičnih človeških stikov lahko nekaj razvedrila in prijetnega druženja ponudijo tudi domači ljubljenci. Pritlikava pasma kokoši, ki izvira s Kitajske, je našla svoj dom tudi na našem dvorišču. Kokoši so umirjene, njihovo perje pa je na otip svilen, puhasto – po njem so te živalce tudi dobile ime: japonske svilenke.

To je zelo stara vrsta kokoši, omenjene so bile že v popotnih zapisih Marca Pola, ki je na Daljni vzhod potoval kot beneški trgovec in raziskovalec v 13. stoletju. Najbolj so zanimive zaradi puhastega videza. Za razliko od drugih kokoši ne letijo in nimajo rade višine. Japonske svilenke so lahko različnih barv: pri nas imamo belega petelinčka in sivosrebrni kokoški, lahko pa so še črne ali v odtenkih

rjave barve. Samčki so od samic malo večji, imajo daljši rep, druge razlike na pogled med njimi ni. Noge, kljun, greben in podbradek so pri tej vrsti modre barve, meso pa je črno. Za razliko od ostalih vrst kokoši imajo še peti ali celo šesti prst.

Na našem dvorišču se držijo bolj zase, ostalim kokošim se raje izognejo, s psičko pa so se kar spoprijateljile. Do ljudi so bile sprva zadržane, po enem letu pa so že precej bolj pogumne, tudi čedalje dlje si že upajo. Kot nesnice se pri nas niso preveč izkazale; kdo ve, mogoče pa bo pomladni čas prinesel tudi kaj svilenega podmladka.

Tekst in foto: Katja Lah Majkić

PISMA BRALCEV

DRAGI BLOŠKI KORAK!

Odkar prebiram tvoje strani, še nisem zasledila, da bi te kdo pohvalil. Pa si zaslužiš. Že na oko si lep. Tudi tvoj naslov je pravšnji. Meni zelo

simpatičen. Res delaš korak za korakom. Napreduješ v gospodarskem, kulturnem in turističnem pogledu. Bloška planota postaja vedno lepša. Nam Bločanom, ki smo razseljeni po vsej Sloveniji (pa

tudi izven nje), prikažeš, kako živijo tamkajšnji prebivalci. Tudi, žal, kdo se za vedno poslovil. Najlepša ti hvala.

Tebi in vsemu Uredniškemu odboru želim še

veliko dobrih in uspešnih korakov.

Vsem Bločanom pošiljam prijateljski pozdrav.

Kranj, 28. 2. 2020

Olga Kalan

SEZNAM DOGODKOV

Vse organizacije, vaše skupnosti, klube, društva in posameznike prosimo, da nam posredujejo podatke o dogodkih, ki jih nameravajo izvesti na področju občine Bloke, in sicer na elektronski naslov bloski.korak@bloke.si Z napovednikom dogodkov bomo obveščeni vsi občani in širša javnost, na ogled pa bo tudi na spletni strani občine Bloke. www.bloke.si

Bloški korak — glasilo občine Bloke

Glavni in odgovorni urednik: *Stane Jakopin* | Uredniški odbor: *Milena Mišič, Jerneja Kovšca, Katja Lah Majkić, Matej Pakiž* | Lektoriranje: *Jerneja Kovšca*

Oblikovanje in prelom: *Hiša oblikovanja Korenjak* | Tisk: *Schwarz Ljubljana* | Izdaja: *Občina Bloke* | Naklada: *1300 izvodov*

Glasilo je *brezplačno* za vsa gospodinjstva v občini; za naročnike v domovini je predlagan letni prostovoljni prispevek 8 €, za naročnike v tujini 16 €. Prispevek za glasilo nakažete na račun Občine Bloke: *01350-010002737* | Naslov uredništva: *Občina Bloke, Bloški korak, Nova vas 4a, 1385 Nova vas; bloski.korak@bloke.si*

*Ostale so sledi povsod
od dela tvojih pridnih rok.
Tvoje zdaj telo počiva
in duša rajski mir uživa.*

Zahvala

Mnogo prezgodaj se je od nas poslovil dragi mož, oče, dedi, brat in sin

Danijel Kraševac

Petronov iz Velikih Blok (1973–2020).

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, vaščanom, zakonski skupini, sodelavcem, prijateljem in gasilcem PGD Velike Bloke. Hvala Tonetu Drobniču in Andreji Urbas za pogrebna nagovora. Zahvaljujemo se pogrebniemu zavodu Komus, župniku g. Simonu Virantu, g. Milanu Kavčniku, g. Blažu Dobravcu in g. Luku Modicu za lepo opravljen obred. Hvala vsem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, sveče, dar za maše, hvala za vsak stisk roke, objem, tolažilno besedo.

Zahvaljujemo se vsem, ki ste Danijela pospremili na zadnji poti in ga boste ohranili v lepem spominu.

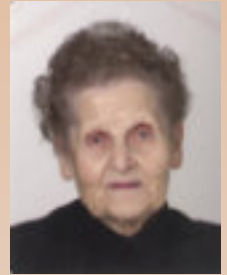
Danijel, vedno boš z nami!

Vsi njegovi

---

*Srce je omagalo,
tvoj dih je zastal,
a nate spomin
bo večno ostal.*

Zahvala

Po dolgi bolezni je v 97. letu starosti za vedno zaspala naša draga mama, babica in prababica

Ivanka Pirc

– Antonova iz Metulj.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste bili z nami v dneh žalosti. Hvala vsem sorodnikom, vaščanom in prijateljem za darovane sveče in svete maše. Najlepše pa se zahvaljujemo ZD Cerknica, patronažni sestri Anki za vso skrb in nego, ki jo je dajala pokojni mami v času njene bolezni. Hvala tudi sodraškimi pevcem in g. župniku Simonu Virantu za obiske na domu in lepo opravljen obred.

Žalujoči: vsi njeni

---

*Je dan in noč,
je rojstvo in smrt,
je bolečina, tiha solza
večnega spomina.*

Zahvala

V 87. letu starosti nas je zapustil mož, oče in dedek

Milan Dondič

1933–2020
iz Velikih Blok.

Vsem vaščanom, najbližjim, prijateljem in sodelavcem hvala za izrečeno sožalje, darovano cvetje, sveče in svete maše.

Hvala častni gasilski straži PGD Velike Bloke, ki ga je pospremila na zadnjo pot.

Hvala g. župniku Simonu Virantu za opravljeno pogrebno bogoslužje.

Vsi njegovi

Zahvala

Svojo življenjsko pot je sklenil mož, oče in dedek

Viktor Meden,

Marentov iz Velikih Blok,
rojen 21. 1. 1952, umrl 18. 3. 2020.

Hvala vsem za izrečena sožalja in podporo v teh trenutkih.

ZBIRNI CENTER KOMUNALNIH ODPADKOV HUDI VRH

Občani občine Bloke ste bili obveščeni, da bo Zbirni center komunalnih odpadkov Hudi Vrh pričel s svojim delovanjem v spomladanskem obdobju. V preteklem mesecu smo imeli dejansko že vse pripravljeno za sprejem posameznih frakcij komunalnih odpadkov, žal pa je to našo namero preprečil izbruh pandemije koronavirusa.

Pristojni na Občini Bloke se bomo potrudili in pričeli z zbiranjem ločenih frakcij takoj, ko bodo odpravljeni izredni ukrepi zaradi pandemije in bo omogočen varen prevzem odpadkov, zbiralci posameznih frakcij pa bodo pripravljene prevzemati zbrane odpadke. O točnem datumu pričetka delovanja novega zbirnega centra vas bomo obvestili.

Občina Bloke

ODKUP IN PRODAJA LESA

PREVOZNIŠTVO | STORITVE S KMETIJSKO, GOZDARSKO IN GRADBENO MEHANIZACIJO

ZAMET

Nova vas 11,1385 Nova vas

Gsm: 031654 550

Email: info@zamet.si

www.zamet.si

Emil Zabukovec, vodja odkupa in prodaje lesa tel: 041654550

Pooblaščeniki odkupovalci za Zamet d.o.o.:

Klemen Rustja

tel: 031598 671

Alojz Žnidaršič

tel: 041 441 189

Aleš Urbas

tel: 041 321 344